

Univerzita Hradec Králové

Fakulta informatiky a managementu

Katedra ekonomie

ANALÝZA FINANČNÍHO HOSPODAŘENÍ DANÉ OBCE/OBCÍ

analysis of the financial management of the municipality

Bakalářská práce

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Gabriela TRNKOVÁ, Ph.D.

Autor bakalářské práce:

Adam FORCHE

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci Analýza finančního hospodaření dané obce vypracoval pod vedením vedoucí Ing. Gabriely Trnkové, Ph.D. samostatně a uvedl jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne .....

_____

Jméno a příjmení autora: Adam Forche
Název bakalářské práce: Finanční analýza daných obcí
Název práce v angličtině: Financial Analysis of The Municipalities
Katedra: Ekonomie
Vedoucí bakalářské práce: Ing. Gabriela Trnková, Ph.D.
Rok obhajoby: 2022

Anotace

Bakalářská práce je zaměřena na analýzu rozpočtového hospodaření obce Kostelec nad Orlicí a Rychnov nad Kněžnou a jejich finanční situaci. Cílem je zhodnotit rozpočty a účetní závěrky obou obcí v letech 2017-2020 pomocí nástrojů finanční analýzy, na jejich základě vyhodnotit finanční situaci a navrhnout řešení zjištěných nedostatků. Práce bude rozdělena do šesti kapitol. První tři kapitoly budou zahrnovat teoretické základy, které jsou potřebné pro finanční analýzy obcí. V kapitolách lze najít obecné specifikace obce, obecnou finanční analýzu, rozpočtovou skladbu a rozpočet. Další dvě kapitoly budou věnovány samotnému rozboru obcí a jejich finanční situace pro zvolené sledované období. V poslední kapitole bude vytvořena komparace vybraných měst a následné doporučení ke zlepšení finanční situace do dalších let.

Abstract

The bachelor thesis is focused on the analysis of budget management of Kostelec nad Orlicí and Rychnov nad Kněžnou and their financial situation. The aim is to evaluate the budgets and financial statements of both municipalities in the years 2017-2020 using financial analysis tools, based on them to evaluate the financial situation and propose solutions to the identified shortcomings. The work will be divided into six chapters. The first three chapters will include the theoretical foundations needed for financial analysis of municipalities. In the chapters you can find general specifications of the municipality, general financial analysis, budget structure and budget. The next two chapters will be devoted to the analysis of municipalities and their financial situation for the selected period. The last chapter will create a comparison of selected cities and subsequent recommendations to improve the financial situation in the coming years.

Klíčová slova

Obec, finanční analýza, příjmy, výdaje, rozpočtové hospodaření

Key words

Municipality, financial analysis, incomes, expenditures, budgetary management

Obsah

ÚVOD.....	1
CÍL A METODIKA PRÁCE.....	2
1 PODSTATA A SPECIFIKACE OBCE	4
1.1 VYMEZENÍ OBCE	4
1.2 VEŘEJNÁ SPRÁVA OBCE	4
1.3 ORGÁNY OBCE.....	5
2 FINANČNÍ ANALÝZA.....	8
2.1 DEFINICE FINANČNÍ ANALÝZY	8
2.2 CÍLE FINANČNÍ ANALÝZY	8
2.3 ZDROJE INFORMACÍ PRO FINANČNÍ ANALÝZU	8
2.4 METODY A NÁSTROJE FINANČNÍ ANALÝZY	9
3 FINANČNÍ HOSPODAŘENÍ OBCÍ	12
3.1 ROZPOČET A ROZPOČTOVÉ HOSPODAŘENÍ	12
3.2 ROZPOČTOVÁ SKLADBA.....	15
3.3 VÝHLED ROZPOČTU	16
3.4 ZÁVĚREČNÝ ÚČET	16
3.5 PŘÍJMY OBECNÍHO ROZPOČTU	16
3.6 VÝDAJE OBECNÍHO ROZPOČTU	19
4 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ MĚSTA KOSTELEK NAD ORLICÍ.....	21
4.1 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA	21
4.2 ZHODNOCENÍ VÝVOJE A STRUKTURY PŘÍJMOVÉ A VÝDAJOVÉ STRANY ROZPOČTU	23
4.3 ZHODNOCENÍ VYBRANÝCH POMĚROVÝCH UKAZATELŮ.....	33
5 FINANČNÍ ANALÝZA MĚSTA RYCHNOV NAD KNĚŽNOU	36

5.1	OBECNÁ CHARAKTERISTIKA	36
5.2	ZHODNOCENÍ VÝVOJE A STRUKTURY PŘÍJMOVÉ A VÝDAJOVÉ STRANY ROZPOČTU	38
5.3	ZHODNOCENÍ VYBRANÝCH POMĚROVÝCH UKAZATELŮ	49
6	KOMPARACE VYBRANÝCH MĚST	52
6.1	POROVNÁNÍ MAJETKOVÉ STRANY OBCÍ	52
6.2	POROVNÁNÍ PŘÍJMŮ A VÝDAJE	54
6.3	KOMPARACE FINANČNÍ ANALÝZY OBCÍ	55
	SHRNUTÍ A DOPORUČENÍ	57
	ZÁVĚR.....	60
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	61
	SEZNAM TABULEK	63
	SEZNAM GRAFŮ	64
	SEZNAM PŘÍLOH	65

ÚVOD

Finanční analýza se řadí do podnikatelské sféry. Postupem času a zvyšujícím se nátlaku na kvalitu a efektivitu hospodaření lze finanční analýzu uplatnit také ve veřejné sféře. Finanční analýza vede ke zhodnocení kondice všech úrovní veřejné správy, a to hlavně díky identifikaci silných stránek, na které je možné zaměřit svou činnost, ale také slabých stránek, které představují hrozbu pro celkové hospodaření. Finanční analýza podává zpětnou vazbu o nakládání s veřejnými prostředky. Díky tomu ji lze považovat za nástroj, který lze použít ke kontrole, a i za podklad, který je důležitý pro správné rozhodování v rámci managementu veřejné správy. Současná doba a dynamika ekonomického vývoje neumožňuje zavedení stálé metody finanční analýzy, a proto existují pouze akceptované postupy a doporučení k jejímu správnému vytvoření. Zrychlující se tempo změn vytváří z finanční analýzy kreativní nástroj, ve kterém je úspěšnost založena především na zkušenostech a zdravém úsudku.

Bakalářská práce je zaměřena na finanční analýzu obcí, zhodnocení jejich vývoje a následnou komparaci obcí. Tyto obce byly vybrány na základě bydliště autora a jejich blízké vzdálenosti. Díky finanční analýze lze dosáhnout efektivního a účelného hospodaření, které napomáhá k uspokojování potřeb obyvatel a následnému rozvoji obce.

CÍL A METODIKA PRÁCE

Hlavním cílem této práce je zhodnocení a srovnání finančního hospodaření obce Kostelec nad Orlicí a Rychnov nad Kněžnou v letech 2017–2020 a formulace hospodaření pro obě sledované obce.

Díličními cíli bakalářské práce jsou analýza vývoje a struktury obecního majetku a zdrojů jeho financování, zhodnocení vývoje a struktury příjmové i výdajové strany obecního rozpočtu, zhodnocení vybraných ukazatelů finanční analýzy, kterými jsou zadluženost a likvidita a v neposlední řadě vzájemná komparace obou obcí. Po vypracování všech dílčích cílů bude formulován návrh a doporučení pro zlepšení celkového hospodaření obce.

Hlavním metodickým nástrojem této práce bude vertikální, horizontální analýza a vybrané poměrové ukazatele finanční analýzy. Předmětem analýzy budou rozvahy, rozpočet za roky 2017-2020 a na základě toho bude zpracována finanční analýza. Základní zdrojem dat budou informace z databáze MONITOR MF ČR¹ a Český statistický úřad² a informace od úředních činitelů, kterými jsou místostarosta Ing. Tomáš Langr a členka zastupitelstva, rady Ing. Lenka Forchová.

Bakalářská práce bude vypracována pomocí následujících metod finanční analýzy:

- HORIZONTÁLNÍ ANALÝZA

Tato analýza umožňuje porovnávat změny hodnot sledovaných položek ve sledovaném období a zobrazován jejich vývoje v čase.

$$\text{Změna v \%} = \frac{\text{ukazatel}_{i+1} - \text{ukazatel}_i}{\text{ukazatel}_i} \times 100$$

- VERTIKÁLNÍ ANALÝZA

Užívá se pro kvalifikaci podílu sledované položky na celku. Analyzuje strukturu sledovaných položek v daném období.

$$\text{Podíl položky } P_i = \frac{B_i}{\sum B_i} \times 100$$

---

¹ Monitor – kompletní přehled veřejných financí [online]. [cit. 2022-04-01]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/>

² Český statistický úřad [online]. [cit. 2022-04-20]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>

P_i = podíl položky v %

B_i = velikost položky

$\sum B_i$ = souhrn položek

i = pořadové číslo položky v intervalu

- ZADLUŽENOST

Jeden ze základních ukazatelů finanční analýzy. Zadluženost je počítána jako podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům.

$$\text{Celková zadluženost} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{celková aktiva}}$$

- OKAMŽITÁ LIKVIDITA

Okamžitá likvidita je počítána jako podíl krátkodobého finančního majetku vůči krátkodobým závazkům.

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{krátkodobý finanční majetek}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

- BĚŽNÁ LIKVIDITA

Ukazuje schopnost obce dostát svým závazkům. Počítá se jako podíl celkových oběžných aktiv vůči krátkodobým závazkům.

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Pro ukazatele likvidity obce není určena žádná doporučená výše, avšak hodnoty by se měly pohybovat nad pomyslnou hranicí 1 u běžné likvidity a na hranici 0,2-0,5 u likvidity okamžité.

1 PODSTATA A SPECIFIKACE OBCE

1.1 VYMEZENÍ OBCE

Česká republika má dva hlavní typy územních samosprávných celků. Jedním z nich jsou kraje, jejichž postavení upravuje zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů. Menšími samosprávnými celky jsou obce. Postavení obcí je rovněž upraveno, a to podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.³

Obec je považována za základní územní samosprávné společenství občanů, které tvoří územní celek a je vymezeno hranicemi území obce. Jedná se o veřejnoprávní korporaci, která disponuje svým majetkem, vystupuje svým jménem v právních vztazích a nese jejich odpovědnost. Samostatně pečuje v souladu s místními předpoklady a zvyklostmi o vytváření dobrých podmínek pro své občany a pro rozvoj sociální péče. Obec má právo na zakládání, zřizování a rušení jakýchkoliv právnických osob a jiných organizačních složek.⁴

1.2 VEŘEJNÁ SPRÁVA OBCE

Obecně se veřejná správa definuje jako správa veřejných věcí ve veřejném zájmu. Jedná se v první řadě o správu daného území (státy, obce, kraje), veřejných záležitostí (služby veřejnosti), správu financí daného území, správu objektů a jiných zařízení, pozemků atd. Pomocí veřejné správy se spravují věci veřejné. Při celkovém rozhodování musí být brány v úvahu názory a potřeby dalších regionálních aktérů. Jedná se tedy o vzájemné působení a ovlivňování veřejného sektoru a ostatních aktérů dotčeného správního území.⁵

1.2.1 FUNKCE VEŘEJNÉ SPRÁVY

1. **Funkce mocenská** – jedná se o nejvýraznější funkci, je to schopnost autoritativně rozhodovat o právech a povinnostech subjektů. Rozhodnutí z veřejné moci je čistě nezávislé vůči vůli subjektu, o kterém je rozhodováno. Hlavním nositelem veřejné moci je stát, který má možnost některé činnosti přesunout na jiné správní orgány.
2. **Funkce ochranná** – zajišťuje pořádek, vnitřní a vnější ochranu.

³ KRAFTOVÁ, Ivana. *Finanční analýza municipální firmy*. 2002, str. 15

⁴ KRAFTOVÁ, Ivana. *Finanční analýza municipální firmy*. 2002, str. 15

⁵ Rozvoj obcí. *Veřejný sektor, veřejné statky a služby*. [online]. [cit. 2021-06-24]. Dostupný z WWW: <https://www.rozvojobci.cz/news/verejny-sektor-verejne-statky-a-sluzby/>

3. **Funkce organizační** – organizuje státní záležitosti (členění státu na menší územní celky), tvoří organizační strukturu dle obsahu činností, organizuje zdravotní, vzdělávací a sociální služby.
4. **Regulační funkce** – vytváří systém řízení společnosti, zakládá se na politickém pluralismu, vzájemné komunikaci, solidaritě a toleranci, umožňuje trvalá či dočasná sdružení občanů a jejich shromažďování.

1.3 ORGÁNY OBCE

Obecní orgány mají pro obce reprezentativní úlohu. Lze je rozdělit na orgány volené a nevolené. Mezi volené se řadí například zastupitelstvo, starosta či rada města. Mají za úkol organizovat rozvoj s okolím a vytvářet příjemné podmínky pro život svých občanů.⁶

Zastupitelstvo rozhoduje o věcech, které náleží do samostatné působnosti obce. Počet členů je stanoven podle počtu obyvatel a velikosti územního obvodu. Má mnoho funkcí, mezi které spadá například schvalování územního plánu, schvalování obecního rozpočtu a závěrečného účtu obce či převod bytů a nebytových prostorů, které jsou obecním majetkem.⁷

Obecní rada je výkonný orgán obce v oblasti samostatné působnosti. Za svůj výkon se zodpovídá obecnímu zastupitelstvu, Počet členů obecní rady je lichý. Nejméně může mít 5 a nejvýše 15 členů. Není volena v obcích, kde má zastupitelstvo méně než 15 členů. Je tvořena starostou, místostarostou a ostatními členy rady.⁸

Činnosti vykonávané radou města:

1. Zabezpečuje hospodaření obce
2. Schvaluje plat starostovi a místostarostům
3. Kontroluje činnost orgánů
4. Řídí činnost komisí
5. Vydává obecní vyhlášky
6. Ukládá sankce

---

⁶ Samospráva. *Portál na podporu rozvoje obcí ČR* [online]. [cit. 2021-9-14]. Dostupné z: <https://www.rozvojobci.cz/news/samosprava/>

⁷ MARKOVÁ, Hana. *Finance obcí, měst a krajů*. 2000, str. 24

⁸ MARKOVÁ, Hana. *Finance obcí, měst a krajů*. 2000, str. 26

7. Projednává petice a připomínky občanů⁹

Starosta reprezentuje obec navenek. Hlavními úkoly jsou řízení zasedání zastupitelstva a rady obce, podepisování právních předpisů a usnesení zastupitelstva či rady. Je volen z řad členů zastupitelstva. Zodpovídá za včasné přezkoumání hospodaření obce a plní roli zaměstnavatele.¹⁰

Odbory jsou výkonné orgány obce, které mají za úkol obstarávat a spravovat obecní záležitosti. Řadí se sem odbor místního podnikání, finanční odbor, odbor školství, kultury a sportu a jiné.¹¹

Tajemník je zaměstnanec úřadu. Provádí zde funkci ředitele, díky které má za úkol řídit administrativu obecního úřadu a plnit funkci statutárního zaměstnavatele. Je povinen účastnit se zasedání zastupitelstva a obecní rady. Odpovídá se obecní radě a starostovi obce.¹²

Na **obecním úřadě** pracují zaměstnanci, kteří jsou v pracovním poměru a mají pracovní smlouvu. Obecní úřad vykonává administrativní činnost související se správou obce, správou obecního úřadu, správou záležitosti občanů a veřejných záležitostí obce. Je povinen plnit úkoly, které mu byly uloženy obecní radou a zastupitelstvem. Pomáhá také komisím v plnění jejich činnosti a řídí organizace, které byly zřízeny pro zabezpečení veřejných činností a statků.¹³

Finanční výbor kontroluje dodržování povinností stanovených obcí. Je oprávněn kontrolovat majetek obce a rozhodovat o tom, zda je využíván účelně a hospodárně v souladu se zájmy a úkoly obce. Je také oprávněn kontrolovat dodržování rozpočtů. Tato činnost finančního výboru má preventivní charakter. Může také předkládat návrhy na zlepšení hospodaření obce, organizačních složek či příspěvkových organizací. Nerozhoduje

---

⁹ KÁŇA, Pavel. *Základy veřejné správy* 2007, str. 50

¹⁰ MARKOVÁ, Hana. *Finance obcí, měst a krajů*. 2000, str. 26

¹¹ KÁŇA, Pavel. *Základy veřejné správy* 2007, str. 51

¹² KÁŇA, Pavel. *Základy veřejné správy* 2007, str. 51

¹³ KÁŇA, Pavel. *Základy veřejné správy* 2007, str. 51

o čerpání finančních prostředků, avšak může navrhopvat, jak by tyto prostředky mohly být využity. Podílí se také na kontrole hospodaření za uplynulý rok.¹⁴

Kontrolní výbor má za úkol kontrolovat plnění usnesení zastupitelstva a rady obce. Je povinen dle zákona ke kontrole dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem. Plní úkoly, jež mu zadalo zastupitelstvo obce. Po každé kontrole je výbor nucen vytvořit zápis, který obsahuje údaje o kontrole a ukazuje, jaké nedostatky byly díky kontrole zjištěny. Obsahem zápisu jsou také návrhy opatření, které by měly vést k odstranění zjištěných nedostatků.¹⁵

---

¹⁴ Organizace obecního řízení. *Portál na podporu obcí ČR* [online]. [cit. 2021-9-14]. Dostupné z: <https://www.rozvojobci.cz/news/samosprava/>

¹⁵ Organizace obecního řízení. *Portál na podporu obcí ČR* [online]. [cit. 2021-9-14]. Dostupné z: <https://www.rozvojobci.cz/news/samosprava/>

2 FINANČNÍ ANALÝZA

2.1 DEFINICE FINANČNÍ ANALÝZY

Finanční analýza je definována mnoha způsoby. Podle Knápkové a kol. je finanční analýza využívána ke komplexnímu zhodnocení finanční situace dané instituce. Rovněž napomáhá k odhalení vhodné kapitálové struktury, efektivnosti aktiv a schopnosti splácení krátkodobých i dlouhodobých závazků.¹⁶ Sedláček ji ve své knize Finanční analýza podniku definoval jako: „metodu hodnocení finančního hospodaření, při které se získaná data třídí, agregují, porovnávají mezi sebou navzájem, kvantifikují se vztahy mezi nimi, hledají kauzální souvislosti mezi daty a určuje se jejich vývoj.“¹⁷ Naopak Knápková a kol. vymezuje finanční analýzu mnohem jednodušeji, a to jako soubor činností, který slouží ke zhodnocení finanční situace podniku, v tomto případě obce. Růčková ve své knize uvádí definici: „finanční analýza představuje systematický rozbor získaných dat, která jsou obsažena především v účetních výkazech.“¹⁸

2.2 CÍLE FINANČNÍ ANALÝZY

Cílem finanční analýzy je v první řadě posouzení vývoje obce a poskytnutí informací pro rozhodnutí do budoucna. Obec díky tomu zjišťuje svůj dosavadní stav a může dále korigovat svou práci tak, aby v příštích letech dosáhla mnohem většího zhodnocení. Analýza slouží také k rozboru možných variant dalšího vývoje a porovnání výsledků ostatních obcí.

K finanční analýze je nutné přistupovat s vědomím konkrétního cíle, který byl již dříve stanoven. Musí také splňovat určité požadavky, které jsou předem dány.

2.3 ZDROJE INFORMACÍ PRO FINANČNÍ ANALÝZU

Základní zdroje dat představují účetní výkazy. Hlavním účetním výkazem pro vytvoření finanční analýzy je **rozvaha**. Podává informace o tom, jak velký objem majetku obec vlastní a z jakých zdrojů je majetek financován. Je sestavována vždy k určenému datu.¹⁹ Dalším

---

¹⁶ KNÁPKOVÁ, Adriana. PAVELKOVÁ, Drahomíra: *Finanční analýza: Komplexní průvodce s příklady*. 2010, str. 15

¹⁷ SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. 2011, str. 3

¹⁸ RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 2010, str. 9

¹⁹ KNÁPKOVÁ, Adriana. PAVELKOVÁ, Drahomíra: *Finanční analýza: Komplexní průvodce s příklady*. 2010, str. 21

účetním výkazem je **výkaz zisku a ztráty**. Jedná se písemný přehled o výnosech, nákladech a hospodářského výsledku za sledované období. Zachycuje tedy celkový pohyb výnosů a nákladů.²⁰

2.4 METODY A NÁSTROJE FINANČNÍ ANALÝZY

Z ekonomického pohledu jsou rozlišovány dva přístupy, které vedou k hodnocení ekonomických procesů. Jedná se o **fundamentální** a **technickou** analýzu. Fundamentální analýza je zakládána na souvislostech mezi ekonomickými a mimoekonomickými procesy. Oproti tomu technická analýza využívá matematické a jiné algoritmizované metody ke zpracování dat a jejich následnému posouzení z ekonomického hlediska.²¹

ABSOLUTNÍ METODA

V této metodě jsou využívány absolutní ukazatelé. Tyto ukazatele lze dále rozdělit na ukazatele **stavové** a **tokové**. Pomocí stavových ukazatelů je zachycován okamžitý stav objektu. Díky ukazatelům tokovým je možno zobrazit vývoj ve vybraném časovém intervalu. Hlavním nástrojem pro vytvoření analýzy absolutních ukazatelů je vertikální a horizontální analýza.²²

Díličními ukazateli pro absolutní metodu jsou:

- Bazální (základní)
- Rozdílové
- Marginální (přírůstkové)

HORIZONTÁLNÍ ANALÝZA

Pomocí horizontální analýzy jsou sledovány změny výkazových položek v posloupnosti po sobě jdoucích let. Celkové srovnání je potřebné k hodnocení vývojových trendů, díky nimž obec hospodaří. Po řádném hodnocení lze vyvodit budoucí vývoj finanční situace.²³

---

²⁰ RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 2010, str. 31

²¹ RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 2010, str. 41

²² RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 2011, str. 41

²³ KNÁPKOVÁ, Adriana. PAVELKOVÁ, Drahomíra: *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 2010, str. 65

VERTIKÁLNÍ ANALÝZA

Vertikální analýza neboli procentní rozbor funguje jako „*vyjádření jednotlivých položek účetních výkazů jako procentního podílu k jediné zvolené základně položené jako 100 %*“²⁴ Základnou se například rozumí výše aktiv (rozvaha) či celkové výnosy a náklady (výkaz zisku a ztráty).

RELATIVNÍ METODA

Relativní metoda využívá relativní ukazatele (poměrové, podílové), díky nimž je možno charakterizovat jejich vzájemný vztah mezi absolutními ukazateli pomocí podílu.²⁵

Vybranými ukazateli jsou:

- Poměr dvou absolutních hodnot
- Podíl různých hodnot jednoho absolutního ukazatele (index bazický a řetězový)
- Marginální
- Ukazatel senzitivity (poměr relativních marginálních ukazatelů)

Finanční analýza je nástrojem pro zjištění finanční situace obce na základě znalostí z minulých, přítomných a budoucích očekávaných dat. Díky tomu je prováděno finanční rozhodování.²⁶ Jinými slovy, finanční analýza hodnotí hospodaření obce v minulosti (ex post) a díky tomu dokáže predikovat budoucí vývoj (ex ante).²⁷

Základními nástroji pro vytvoření finanční analýzy obce jsou dílčí ukazatele.²⁸ Mezi ně lze zařadit ukazatele **absolutní** a **poměrové**. Absolutními ukazateli se rozumí ty, které obsahují údaje, jež lze přímo využít (účetní výkazy). Využívají se zejména k vytvoření horizontální a vertikální analýzy. Poměrovými ukazateli jsou například zadluženost, likvidita či rentabilita.

ZADLUŽENOST

Udává výši rizika, kterou municipální firma nese. Jedná se o poměr mezi vlastním kapitálem a cizími zdroji. Základním ukazatelem je **celková zadluženost**, která by se měla pohybovat okolo 25 %. Dalším ukazatelem zadluženosti je **míra zadluženosti**. Ta je počítána jako podíl

---

²⁴ KNÁPKOVÁ, Adriana. PAVELKOVÁ, Drahomíra: *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 2010, str. 66

²⁵ SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. 2011, str. 55

²⁶ JÁČOVÁ, Helena. *Podnik jako součást ekonomického systému a vybrané aspekty jeho řízení*. 2010, str. 105

²⁷ JÁČOVÁ, Helena. *Podnik jako součást ekonomického systému a vybrané aspekty jeho řízení*. 2010, str. 104

²⁸ KRAFTOVÁ, Ivana: *Finanční analýza municipální firmy*. 2002, str. 27

cizích zdrojů vůči vlastnímu kapitálu.²⁹ Vysoká zadluženost nemusí být vždy negativním charakteristickým znakem.³⁰

LIKVIDITA

Likvidita představuje schopnost obce hradit své závazky. Lze ji dále dělit na **okamžitou, pohotovou a běžnou**.³¹

RENTABILITA

Představuje schopnost dosahování zisku použitím investovaného kapitálu. Slouží jako hlavní kritérium k alokaci kapitálu. Nejčastějším ukazatelem je rentabilita vlastního kapitálu (ROE), která je počítána jako podíl čistého zisku vůči vlastnímu kapitálu.³²

---

²⁹ KNÁPKOVÁ, Adriana. PAVELKOVÁ, Drahomíra: *Finanční analýza: Komplexní průvodce s příklady*. 2010, str. 85

³⁰ KISLINGEROVÁ, Eva. HNILICA, Jiří: *Finanční analýza krok za krokem*. 2005, str. 34

³¹ KNÁPKOVÁ, Adriana. PAVELKOVÁ, Drahomíra: *Finanční analýza: Komplexní průvodce s příklady*. 2010, str. 48

³² KNÁPKOVÁ, Adriana. PAVELKOVÁ, Drahomíra: *Finanční analýza: Komplexní průvodce s příklady*. 2010, str. 96

3 FINANČNÍ HOSPODAŘENÍ OBCÍ

3.1 ROZPOČET A ROZPOČTOVÉ HOSPODAŘENÍ

Rozpočet je důležitý nástroj pro plnění úkolů na jednotlivých vládních úrovních. Jedná se tedy i o úroveň územní samosprávy. Nejdůležitější, a tedy i hlavní součást finančního systému v úrovni územní samosprávy, je její **územní rozpočet** čili rozpočet obce, regionu. Zajišťuje funkci územní samosprávy a jejich financování. V každé zemi je dle zákona povinné hospodaření podle ročního rozpočtu.³³ Obec by si měla správně rozhodnout o svém optimálním přiřazení příjmů. Jedná se hlavně o rozhodnutí o daňovém určení, rozhodnutí o kompetencích územní samosprávy, rozdělení odpovědnosti ze zjišťování veřejných statků mezi státem obcí atd.

*„Rozpočtové období na úrovni územní samosprávy je v každé zemi shodné s rozpočtovým obdobím celé rozpočtové soustavy.“³⁴ Z toho můžeme usoudit, že rozpočtové období trvá **jeden rok** a zároveň se kryje s kalendářním rokem.*

Municipální rozpočet, jeho podstatu a pravidla hospodaření s finančními prostředky upravuje zákon č. **250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.**³⁵ Pokud není rozpočet schválen před 1. lednem, řídí se rozpočtové hospodaření pravidly rozpočtového provizoria.³⁶

3.1.1 ROZPOČTOVÝ PROCES

Rozpočtový proces je činnost volených a výkonných orgánů, která je spojena se sestavením návrhu územního rozpočtu, jeho schválením a realizací během rozpočtového období a následnou kontrolou plnění. Na konci rozpočtového období je sestavována a schvalována závěrečná bilance hospodaření.³⁷

---

³³ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 2011. str. 211-212

³⁴ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 2011. str. 212

³⁵ § 6 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v aktuálním znění

³⁶ § 4 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v aktuálním znění

³⁷ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 2011. str. 212

ETAPY ROZPOČTOVÉHO PROCESU:

1. V první etapě je sestavován návrh územního rozpočtu zodpovědným orgánem
2. Konzultace návrhu rozpočtu poradním a voleným orgánem a jeho následné schválení
3. Plnění územního rozpočtu
4. Kontrola plnění výkonnými, poradními a volenými orgány příslušného subjektu
5. Sestavení přehledu o skutečném vývoji plnění za uplynulé rozpočtové období (sestavováno výkonným orgánem), jeho projednání a kontrola

ROZPOČTOVÉ ZÁSADY:

1. **Každoroční sestavování rozpočtu – rozpočet** musí být schválen před počátkem rozpočtového období. Není-li tomu tak, musí územní samospráva hospodařit až do schválení rozpočtu podle **rozpočtového provizoria**.
2. **Reálnost a pravdivost rozpočtu** – to znamená reálný odhad příjmů a výdajů rozpočtu, aby bylo možné plán splnit bez odchylek či častých úprav během roku.
3. **Úplnost a jednotnost** – dosažení pomocí rozpočtové skladby
4. **Dlouhodobá vyrovnanost** – základ úspěšného dlouhodobého hospodaření
5. **Hospodárnost a efektivnost**
6. **Finanční audit, finanční kontrola**
7. **Publicita** – výsledkem je informovanost občanů o hospodaření obce³⁸

3.1.2 DEFINICE ROZPOČTU OBCE

Územní rozpočet je základem finančního hospodaření nejen obcí, ale také regionů v určitém rozpočtovém období. Jeho prostřednictvím může obec plnit své úkoly. Územní rozpočet lze charakterizovat mnohými způsoby. Může být brán jako **decentralizovaný peněžní fond**, který je tvořen, rozdělován a používán na třech principech. Jedná se o princip nenávratnosti, nedobrovolnosti a princip neekvivalence. Z hlediska účetnictví je rozpočet brán jako **bilance**, která má za úkol vybalancovat příjmy a výdaje. Územní rozpočet je také brán jako rozpočtový plán, pomocí kterého se v rozpočtovém období hospodaří. Je také nástrojem realizace **regionální politiky** na patřičné úrovni územní samosprávy. Jednou z nevýhod

---

³⁸ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 2011. str. 213

rozpočtu je jeho nepružnost. Rozpočet lze na základě minulých údajů nadhodnotit či podhodnotit.³⁹

Mezi důležité funkce rozpočtu spadají funkce:

1. **Alokační** – je rozhodující na úrovni územní samosprávy, pomocí finančních prostředků jsou financovány potřeby veřejného sektoru
2. **Redistribuční** – využití na úrovni územní samosprávy je omezené, je více využívána na vyšší úrovni samosprávy, kde se jejím prostřednictvím přerozdělují finanční prostředky z rozpočtu regionu do rozpočtu obce
3. **Stabilizační** – omezené využití na úrovni územní samosprávy

Rozpočet se dá pojmout čtvero způsoby:

FINANČNÍ PLÁN

Rozpočet je v tomto případě finančním plánem, podle kterého obec hospodaří. Finanční plán se může během rozpočtového období různě upravovat. Hlavním cílem finančního plánu je udržení solventnosti obce. Snaží se jí dosáhnout tím, že připouští pouze výdaje obce, které jsou kryty reálnými příjmy, rezervami či půjčkami.⁴⁰

DECENTRALIZOVANÝ PENĚŽNÍ FOND

Územní rozpočet je decentralizovaným fondem. Je vytvářen a používán stejně jako ostatní rozpočty v rozpočtové soustavě. Využívá se zde nenávratného, neekvivalentního a nedobrovolného způsobu financování. Jde o statický pohled na rozpočet. Ukazuje, jaký objem finančních prostředků má plynout do rozpočtu.⁴¹

BILANCE PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ

Rozpočet je chápán jako účetní bilance. Účtuje se o příjmech a výdajích obce. Jedná se o tokovou veličinu, kde se s přitékajícími příjmy na jedné straně uhrazují náklady na straně

---

³⁹ KRAFTOVÁ, Ivana. Finanční analýza municipální firmy. 2002, str. 63

⁴⁰ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 2011. str. 222

⁴¹ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 2011. str. 215

druhé. Díky tomuto dochází k časovému nesouladu mezi příjmy a výdaji, který je často vyrovnáván prostřednictvím financování.⁴²

Bilanci příjmů a výdajů můžeme zapsat rovnicí:

$$\text{příjmy} - \text{výdaje} = +/- \text{ financování}$$

3.2 ROZPOČTOVÁ SKLADBA

Do 1. 1. 2022 rozpočtovou skladbu upravovala vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě. V současné době je upravována pomocí vyhlášky č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě. Třídí příjmy, výdaje a jiné finanční položky do jednotek třídění příjmů a výdajů. Jedná se o třídění:

- a) **Odpovědnostní**, díky kterému jsou příjmy a výdaje tříděny z hlediska příslušnosti těchto příjmů a výdajů do působnosti orgánu státní správy.
- b) **Druhové**, je jím upravováno třídění příjmů a výdajů z hlediska právního či ekonomického důvodu příjmů či výdajů
- c) **Odvětvové**, kterým je třídění příjmů a výdajů z hlediska činnosti
- d) **Konsolidační**, příjmy a výdaje jsou tříděny z hlediska jejich směřování, tím se rozumí, zda příjem či výdaj plyne či neplyne od jiného či k jinému rozpočtu
- e) **Podkladové**, tím jsou příjmy a výdaje řízeny z hlediska podkladu pro změnu rozpočtu
- f) **Prostorové**, třídění z hlediska původu příjmu a krytí výdajů těmito příjmy
- g) **Doplňkové**, příjmy a výdaje jsou tříděny z hlediska příslušnosti ke sledovaným celkům
- h) **Programové**, kterým je třídění výdajů z hlediska jejich příslušnosti k programům
- i) **Účelové**, jedná se o třídění výdajů z hlediska účelu rozpočtového přesunu
- j) **Strukturní**, třídění příjmů a výdajů z hlediska jejich podstaty
- k) **Transferové**, jsou jím tříděny příjmy a výdaje z hlediska transferů a půjčených prostředků⁴³

---

⁴² PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 2011. str. 220

⁴³ § 2 zákona č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě

3.3 VÝHLED ROZPOČTU

Střednědobý výhled rozpočtu je nástrojem územního samosprávného celku a svazku obcí sloužícím pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet.⁴⁴

3.4 ZÁVĚREČNÝ ÚČET

Po ukončení kalendářního roku jsou údaje o hospodaření obce zpracovávány do závěrečného účtu. Zde jsou obsaženy údaje o celkovém plnění rozpočtu příjmů a výdajů, údaje o práci s majetkem, tvorba peněžních fondů. Všechno musí být zpracováno a členěno podrobně, aby bylo možné zhodnotit finanční hospodaření obce. Nedílnou součástí závěrečného účtu je výkaz zisků a ztrát.

Po vytvoření závěrečného účtu jsou obce povinny poslat k přezkoumání své hospodaření za uplynulý kalendářní rok. Obec poté zveřejní návrh jejich závěrečného účtu na internetových stránkách a úřední desce do 15 dnů před zahájením o jeho projednávání.⁴⁵

3.5 PŘÍJMY OBECNÍHO ROZPOČTU

Příjmy obecního rozpočtu jsou nestejnorodé. Většinou největší část příjmů tvoří příjmy **daňové**. Celkově jsou příjmy v každé zemi či obci klasifikovány podle platné rozpočtové skladby. Rozpočet se dělí na **kapitálovou a běžnou** část rozpočtu.

Příjmy obecního rozpočtu jsou zejména tvořeny:

1. příjmy z vlastnictví majetku a majetkových práv
2. příjmy z vlastní činnosti
3. příjmy z hospodářské činnosti
4. příjmy z místních poplatků
5. výnosy daní nebo podíly na nich
6. dotace ze státního rozpočtu
7. prostředky získané orgány státní správy

⁴⁴ § 3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v aktuálním znění

⁴⁵ § 17 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v aktuálním znění

8. peněžité dary⁴⁶

Z pohledu fiskálního federalismu je považováno za vhodné, aby příjmy obce byly:

1. dostatečně výnosné kvůli dosažené finanční soběstačnosti dané obce
2. závislé na aktivitě obce (příjmy, které je obec schopna sama ovlivnit – jedná se například o nedaňové příjmy)
3. příjmy obce by měly být rovnoměrně rozděleny z prostorového a časového hlediska, aby umožňovaly zabezpečení veřejných statků
4. v neposlední řadě by příjmy měly být plánované, a to ve všech časových horizontech
5. administrativně nenáročné na správu a výběr⁴⁷

3.5.1 KLASIFIKACE PŘÍJMŮ

Příjmy obecního rozpočtu slouží k financování výdajů obce.⁴⁸ Příjmy obce se dělí na dva druhy příjmů. Jedním z nich jsou běžné příjmy. Jedná se o příjmy obecního rozpočtu, které se každý rok opakují. Tyto příjmy jsou určeny na financování každoročních opakujících se potřeb. Běžné příjmy můžeme členit do dvou skupin. Jedná se o dělení podle **charakteru a podle původu**.⁴⁹

dělení příjmů podle charakteru:

DAŇOVÉ PŘÍJMY

Tvoří největší a zároveň nejvýznamnější skupinu příjmů územního rozpočtu. Daňové příjmy se každoročně opakují, avšak není to z pravidla ve stejné výši. Podle zákona 243/200 Sb., o rozpočtovém určení daní, jsou dále přerozdělovány na **svěřené a sdílené**. Svěřené daně jsou vybírány podle celostátně platných daňových zákonů. Jejich výnos plyne přímo do rozpočtu obcí či do jiných municipálních firem. Jedním z druhů těchto daní jsou například municipální daně (regionální). Kdežto daně sdílené stanovují podíl na celostátně vybíraných daních, které budou určeny jako příjem obce. Tyto daně vytváří větší část daňových příjmů.

---

⁴⁶ § 7 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v aktuálním znění

⁴⁷ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 2011. str. 238

⁴⁸ BOHÁČ, Radim. *Daňové příjmy veřejných rozpočtů v České republice*. 2013, str. 20

⁴⁹ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 2011. str. 239

V průběhu 90. let začaly být využívány sdílené daně, jedná se například o daně důchodového typu či daň z přidané hodnoty (DPH). Hlavní výhodou sdílených daní je snižování rozdílů v daňových příjmech. Naopak hlavní nevýhodou je neumožňování daňové pravomoci územní samosprávy. Podíly na výnosu sdílených daní jsou určovány hlavně podle počtu obyvatel obce. Díky tomuto se svým charakterem blíží spíše k všeobecným dotacím. S daňovým určením úzce souvisí **daňová pravomoc**, tedy určení, kdo ovlivňuje předmět daně, její sazbu a případnou slevu na dani.⁵⁰

Podle § 4 zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, v aktuálním znění, jsou daňové příjmy rozpočtu obcí tvořeny výnosy daně z nemovitých věcí. Čili příjemcem této daně je obec, na jejímž území se nemovitost nachází. Obecní daňové příjmy jsou také tvořeny podílem 1,5 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Dále mezi daňové příjmy patří podíl 25,8 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmu právnických osob, podíl 25,8 % výnosu záloh poplatníka v paušálním režimu na daň z příjmů fyzických osob a mnoho dalších.

PŘÍJMY NEDAŇOVÉHO CHARAKTERU

Tyto příjmy jsou druhou nejvýznamnější skupinou příjmů v rozpočtech obcí. Dělí se na příjmy **běžné**, příjmy investičního charakteru a **kapitálové**, příjmy neinvestičního charakteru. Mezi tradiční nedaňové příjmy patří příjmy z vlastního podnikání. Ty mohou dosahovat 10-15 % celkových příjmů. Řadí se sem také poplatky uživatelů, pokuty a příjmy z mimorozpočtových fondů, kterými jsou například dary.⁵¹

VLASTNÍ KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY

Vlastní kapitálové příjmy jsou získávány obcí prodejem svého majetku. Prodejem majetku získává územní samospráva jednorázový příjem do rozpočtu, který se už nemůže opakovat. Všechny tyto příjmy se využívají na financování investic ve veřejném sektoru. Mají charakter kapitálového příjmu. Mezi vlastní kapitálové příjmy lze dále řadit dary na pořízení investic.⁵²

---

⁵⁰ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 2011. str. 241-256

⁵¹ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe*. 2007, str. 89

⁵² PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 2011. str. 474

PENĚŽNÍ TRANSFERY

Peněžní transfery se snaží o posílení vlastních finančních prostředků obce a snižují podíly peněžních transferů z rozpočtové soustavy. Mají za úkol zvýšení míry soběstačnosti obce.

Územní samosprávy nejsou většinou finančně soběstačné, vlastní příjmy jim nestačí na financování potřebných výdajů. V důsledku toho jsou obcím poskytovány peněžní transfery ze strany státu. Jedná se o nenávratné transfery neboli dotace z rozpočtové soustavy státu. Dotace mají být projevem existence přerozdělovacích procesů uvnitř soustavy veřejných rozpočtů, a hlavně projevem solidarity. Tyto dotace můžeme dále dělit na dotace **běžné a kapitálové**. Běžné dotace lze rozdělit na neúčelové a účelové.

Účelové dotace jsou nepravidelné. Poskytují se k úhradě části výdajů na konkrétní investici. Jedná se například o investice, které svým významem přesahují danou lokalitu (silniční cesty) nebo o investice, které umožní lepší uspokojování lokálních či regionálních veřejných statků. Poskytování účelových dotací je spojeno se splněním podmínek pro jejich využití. Při poskytování účelové dotace je obec povinna využít i část vlastních zdrojů na financování dané investice.

Neúčelové dotace jsou nepodmíněné, jejich poskytování není spojeno s žádným předem daným účelem. Tyto dotace posilují pravomoc a odpovědnost orgánů obcí. V současné době jsou nejvíce využívány **blokové dotace**, které jsou nástrojem pro nepřímé ovlivňování územní samosprávy obce.⁵³

3.6 VÝDAJE OBECNÍHO ROZPOČTU

Obce se v současné době čím dál více podílejí na financování a zabezpečování stále většího rozsahu veřejných statků. To je zapříčiněno důsledkem decentralizace veřejného sektoru. Decentralizace zabezpečování veřejných statků je proces, který je úzce spojen s **fiskální decentralizací**. S větší decentralizací lze možno sledovat stále vzrůstající objem obecních výdajů.⁵⁴

---

⁵³ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 2011. str. 261–266

⁵⁴ PROVAZNIKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe*. 2007, str. 183

Celkový objem obecních výdajů v rozpočtu by měl být přímo úměrný rozsahu působnosti dané obce. Výdaje jsou členěny na **běžné** a **kapitálové**. Kvůli dosahování vyšších úspor obce byly běžné výdaje rozděleny na výdaje **mandatorní** a výdaje **ostatní**. Dělení bylo stanoveno kvůli velmi obtížnému snižování mandatorních výdajů, ve kterých je velmi těžké hledat úspory. Pokud se zde nějaké úspory najít dají, jsou zpravidla velmi minimální. Na druhou stranu u ostatních výdajů se dají úspory najít podstatně snadněji. Pro celkové dosahování a hledání úspor je důležitá struktura mandatorních výdajů, ale také celkový poměr mezi mandatorními a ostatními výdaji.⁵⁵

PLÁNOVANÉ A NEPLÁNOVANÉ VÝDAJE

Z hlediska rozpočtového plánování lze dělit výdaje do dvou skupin. První z nich jsou výdaje **plánové**. To jsou výdaje, které lze přesně naplánovat. Největší objem plánovaných výdajů je tvořen výdaji běžně se opakujícími. Jedná se například o financování provozu škol, sociálních zařízení, výdaje na platy a jiné. U těchto výdajů mohou orgány obce zvažovat jejich objem a strukturu s ohledem na rozpočtové omezení dané běžnými příjmy.

Další skupinou jsou **neplánované** výdaje. To jsou především nahodilé výdaje, které se mohou vyskytovat v průběhu rozpočtového období. Jejich vznik ani výši nelze pořádně naplánovat. Jedná se například o výdaje spojeny s živelnou pohromou.⁵⁶

MANDATORNÍ VÝDAJE

Tyto výdaje tvoří největší část z běžných výdajů obcí. Mandatorní výdaj je výdaj, který je schválen zastupitelstvem při schvalování rozpočtu na následující rok. Jedná se tedy o obligátní výdaje, jejichž výše je upravena zákonem.

---

⁵⁵ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 2011. str. 506–513

⁵⁶ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 2011. str. 280

4 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ MĚSTA KOSTELEC NAD ORLICÍ

Cílem bakalářské práce je provést analýzu dvou vybraných obcí, zároveň vyhodnotit jejich finanční situaci a pokusit se navrhnout řešení, které by mohlo do budoucnosti pomoci s jejich nedostatky. První obcí bylo zvoleno město Kostelec nad Orlicí. Aby bylo možné finanční situaci co nejkomplexněji zhodnotit, práce bude zaměřena především na ukazatele rozpočtového hospodaření, které budou doplněny ukazatelem likvidity a zadluženosti. Proto byl zvolen časový horizont čtyř let, od roku 2017 do roku 2020.

4.1 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA

ROZLOHA A OBYVATELSTVO

Město Kostelec nad Orlicí se nachází v Královéhradeckém kraji v okrese Rychnov nad Kněžnou. Svou rozlohou 26,2 km² je třetím největším městem v daném okrese. Počty obyvatel jsou zaznamenány v následující tabulce.

Tabulka 1: Počet obyvatel

2017	6 200
2018	6 188
2019	6 142
2020	6 162

Zdroj: Český statistický úřad

Výše uvedená tabulka dokládá, že počet obyvatel ve městě Kostelec nad Orlicí se pohybuje okolo 6 000 obyvatel.

DOPRAVA

Ve městě Kostelec nad Orlicí funguje od roku 2015 městská hromadná doprava, která umožňuje obyvatelům přepravu z centra města k jeho okrajovým částem.

Od roku 1874 vede přes město železniční trať ve směrech Týniště nad Orlicí a Letohrad. V pozdějších letech byla vystavena druhá železniční zastávka, která leží blíže k centru města.

Středem města prochází silnice první třídy. Konkrétně se jedná o silnici I/11, která spojuje města Hradec Králové – Šumperk.

ČÁSTI MĚSTA

I když je Kostelec nad Orlicí řazen do sekce menších měst, pod jeho správu spadají přilehlé oblasti, kterými jsou Koryta, Kostelecká Lhota a Kozodry. Do všech přilehlých částí se obyvatelé mohou dostat městskou hromadnou dopravou.

ŠKOLSTVÍ

V Kostelci nad Orlicí se nachází základní i střední stupně škol. Jelikož je město díky svým přilehlým částem poměrně rozsáhlé, byly zde původně dvě základní školy. Základní škola Náměstí s pobočkou prvního stupně Na Skále a základní škola Komenského. Následně se tyto školy spojily v Základní školu Gutha – Jarkovského. Co se týče středoškolského vzdělání, nachází se v Kostelci Obchodní akademie T. G. Masaryka a VOŠ, SOŠ a SOU Kostelec nad Orlicí. Ve městě je také zřízen dětský domov se základní školou, školní družina a jídelna.

VEDENÍ MĚSTA

Starosta plní funkci statutárního orgánu města. Nynějším starostou je František Kinský, který funkci zastává již druhé volební období. Funkci místostarosty vykonává pan Ing. Tomáš Langr.

KULTURNÍ ŽIVOT

O kulturní život ve městě se stará kino SK Rabštejn a Kostelecké komunitní centrum, které zřizuje akce pro seniory. Nedaleko centra se nachází nově vybudovaný sportovní areál, kde má své zázemí fotbalový klub FK Kostelec nad Orlicí.

PAMĚTIHODNOSTI

Nejvýznamnější památkou Kostelce nad Orlicí je Starý zámek. Zámek byl po požáru roku 1688 přestavěn – dříve se jednalo o vojenskou tvrz. Roku 1945 byl kostelecký zámek zabaven svým majitelům sloužil jako Ředitelství státního statku. Později, roku 1949 byl zámek navrácen původním majitelům, rodu Kinských. Majitelem Starého zámku je v současné době pan František Kinský, který ve městě zároveň plní funkci starosty.

4.2 ZHODNOCENÍ VÝVOJE A STRUKTURY PŘÍJMOVÉ A VÝDAJOVÉ STRANY ROZPOČTU

V první řadě bude hodnocen vývoj rozpočtů a způsoby jejich financování. Po hodnocení bude vytvořena podrobnější analýza o příjmových a výdajových stranách rozpočtu a zároveň na základě zjištěných údajů bude provedena vertikální a horizontální analýza.

4.2.1 OBECNÁ ANALÝZA VÝVOJE

V tabulce číslo 2 jsou vyobrazeny roční příjmy a výdaje města Kostelec nad Orlicí (v tis. Kč). Z tabulky je patrné, že se celkové příjmy obce každoročně zvyšují. Výjimkou byl pouze rok 2020, kdy příjmy klesly o 5,9 % oproti minulému roku. Propad těchto příjmů je zapříčiněn celosvětovou pandemií COVID – 19. Městské výdaje se meziročně zvýšily pouze v roce 2018 a to o 79,3 %. Z tabulky je patrné, že to bylo způsobeno zvýšením investičních výdajů o 285,8 %. To bylo zejména dáno tím, že město v tomto roce začalo své finanční prostředky investovat do rozsáhlých oprav místních komunikací, chodníků a nového osvětlení.

Tabulka 2: Analýza příjmů a výdajů (v tis. Kč) a meziroční změna (v %)

	2017		2018		2019		2020	
Daňové příjmy	95 696	x	104 572	9,28 %	110 584	5,75 %	103 070	-6,79 %
Nedaňové příjmy	16 627		17 835	7,27 %	22 338	25,25 %	25 557	14,41 %
Přijaté transfery	40 743		43 983	7,95 %	55 198	25,50 %	48 669	-11,83 %
Kapitálové příjmy	2 655		1 627	-38,72 %	745	-54,21 %	427	-42,68 %
Vlastní příjmy*	114 978		124 034	7,88 %	133 667	7,77 %	129 054	-3,45 %
Běžné příjmy**	153 376		154 636	0,82 %	165 151	6,80 %	160 856	-2,60 %
Příjmy celkem	155 721		168 017	7,90 %	188 865	12,41 %	177 723	-5,90 %
Běžné výdaje	96 653		116 244	20,27 %	118 567	2,00 %	115 387	-2,68 %
Kapitálové výdaje	27 609		106 519	285,81 %	77 950	-26,82 %	71 788	-7,91 %
Výdaje celkem	124 262		222 763	79,27 %	196 517	-11,78 %	187 175	-4,75 %
Saldo rozpočtu	31 459		-54 746		-7 652		-9 452	

Zdroj: Vlastní vypracování na základě dat MONITOR MF ČR

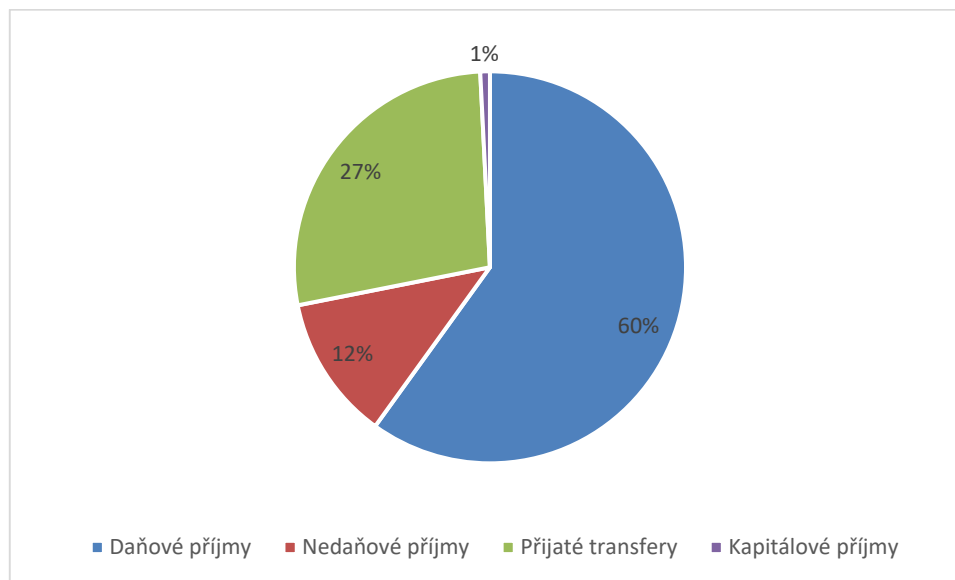
*vlastní příjmy jsou počítány jako součet daňových příjmů, nedaňových příjmů a kapitálových příjmů

**běžné příjmy jsou počítány jako součet daňových příjmů, nedaňových příjmů a neinvestičních transferů

Největší průměrný podíl z celkových příjmů u města Kostelec nad Orlicí tvoří daňové příjmy, které jsou zastoupeny z 60 %. 27 % je tvořeno přijatými transfery na nákupy či

rekonstrukce městských objektů. 12 % je tvořeno nedaňovými příjmy a zbylé 1 % jsou příjmy kapitálové.

Graf 1: Rozložení příjmů města (v %) ve sledovaných letech 2017-2020

Zdroj: Vlastní vypracování na základě údajů MONITOR MF ČR

61 % celkových výdajů města zahrnují běžné výdaje. Jedná o výdaje spojené s platy a dalšími neinvestičními výdaji. Zbýlých 39 % zahrnují kapitálové výdaje.

Graf 2: Rozložení výdajů města (v %)

Zdroj: Vlastní vypracování na základě údajů monitor MF ČR

Tabulka č. 3 ilustruje zdroje, z nichž byl kryt deficit rozpočtu či jeho přebytek. Ve všech letech sledovaného období město Kostelec nad Orlicí nečerpalo žádné finanční prostředky z dlouhodobých úvěrů. Podle slov místostarosty Ing. Tomáše Langra město vyrovnává saldo rozpočtu pouze pomocí přebytku z let minulých a pomocí státních dotací, o které je každý rok žádáno. Město si rovněž bere každý rok úvěr v podobě 15 milionů Kč, který doposud nebyl nikdy využit. Pokud v jednotlivých letech zůstaly volné peněžní prostředky, město je vkládalo buď na běžný bankovní účet nebo na účet spořicí. Od roku 2018 město prodává stavební parcely a volné pozemky.

Tabulka 3: Financování v jednotlivých letech (v tis. Kč)

	2017	2018	2019	2020
Operace z peněžních účtů organizace nemající charakter příjmů a výdajů vládního sektoru	- 4 200	- 388	- 1 031	- 76
Změna stavu krátkodobých prostředků na peněžních účtech	- 27 260	55 135	8 683	9 497
Financování celkem	- 31 460	54 747	7 652	9 421

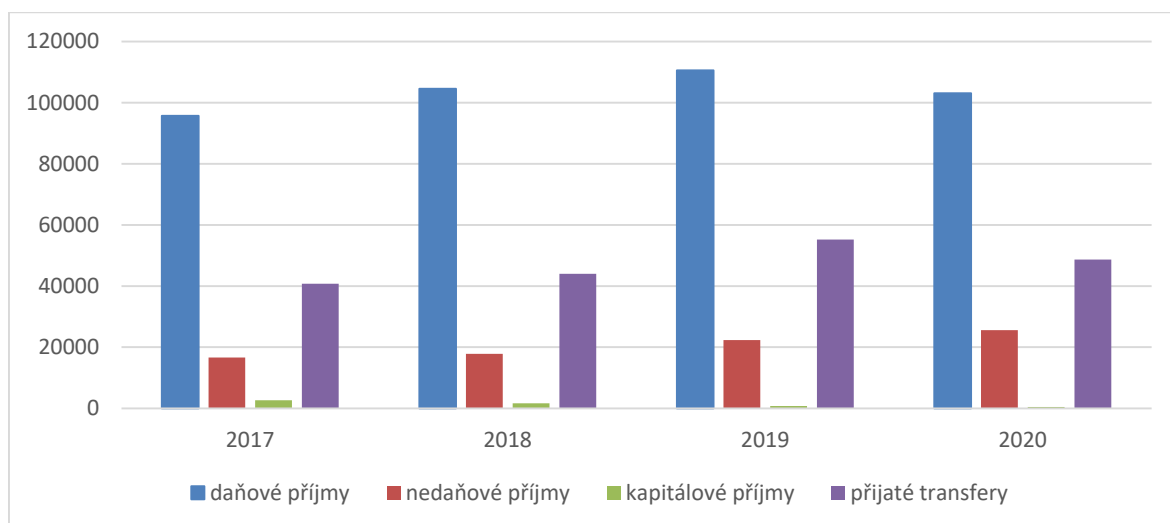
Zdroj: Vlastní vypracování na základě údajů MONITOR MF ČR

4.2.2 ANALÝZA PŘÍJMOVÉ STRANY ROZPOČTU

Z analýzy obecného vývoje příjmů a výdajů lze usoudit, že město ve sledovaném období hospodář vcelku uvědoměle, s provozními přebytky. Po celou sledovanou dobu tvoří nejvýznamnější skupinu příjmů daňové příjmy. Naopak nejmenší podíl na celkových příjmech mají kapitálové příjmy, které jsou v posledních dvou sledovaných letech takřka nulové.

Graf 3: Vývoj dílčích příjmů v jednotlivých letech (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní vypracování na základě údajů MONITOR MF ČR

DAŇOVÉ PŘÍJMY

Daňové příjmy za celé sledované období dominují ostatním skupinám finančních příjmů. Největší daňové příjmy byly v roce 2019. V tomto roce se na celkových příjmech podílely z 58,6 %. V následujících dvou letech bylo možné pozorovat růst daňových příjmů, a to zejména v oblasti DPH a daně z příjmu fyzických osob. Místní poplatky se za celé sledované období pohybují okolo konstantní hodnoty 4,1 mil. Kč. To samé se dá říci o správních poplatcích až do roku 2020, kdy zaznamenaly pokles o 19,8 % oproti předešlému roku.

Nemalou část daňových příjmů zahrnují daně z oblastí hazardu, které může město připočítávat do svého rozpočtu. Jedná se hlavně o odvody z loterií a odvody z výherních hracích automatů.

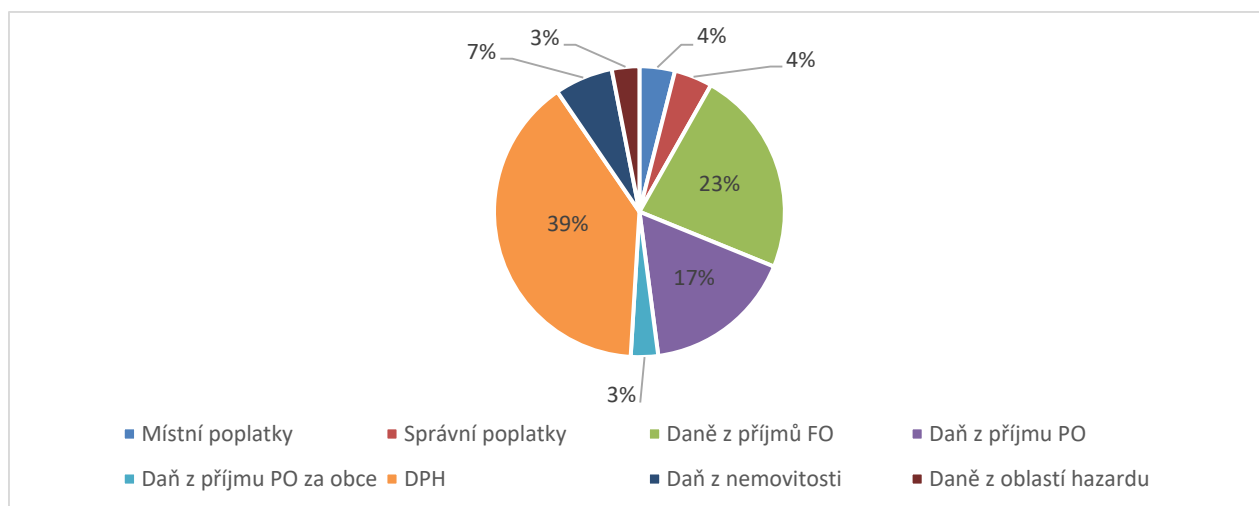
Nejvýznamnějšími částmi, které tvořily daňové příjmy jsou za celé sledované období příjmy z DPH, daně z příjmu FO a daně z příjmu PO. Naopak mezi nejméně významné části patří daně z oblastí hazardu a daně z příjmu PO za obce, kteří dohromady tvoří 6 % daňových příjmů.

Tabulka 4: Struktura daňových příjmů (v tis. Kč) a meziroční změna (v %)

	2017		2018		2019		2020	
Místní poplatky	4 051	x	4 124	1,80 %	4 070	-1,31 %	4 098	0,69 %
Správní poplatky	4 618		4 632	0,30 %	4 621	-0,24 %	3 704	-19,84 %
Daně z příjmů FO	20 513		23 457	14,40 %	26 477	12,9 %	24 631	-7,00 %
Daň z příjmu PO	17 227		16 979	-1,44 %	19 467	14,65 %	15 661	-19,55 %
Daň z příjmu PO za obce	3 093		3 313	7,11 %	3 112	-6,07 %	3 058	-1,74 %
DPH	34 926		41 763	19,58 %	43 820	4,93 %	42 973	-1,93 %
Daň z nemovitosti	6 787		6 825	0,56 %	6 675	-2,20 %	6 610	-0,97 %
Daně z oblastí hazardu	4 481		3 479	-22,36 %	2 344	-32,62 %	2 335	-0,38 %
Daňové příjmy celkem	95 696		104 572		110 586		103 070	

Zdroj: Vlastní vypracování na základě údajů MONITOR MF ČR

Graf 4: Struktura daňových příjmů za sledované období (v %)

Zdroj: Vlastní vypracování na základě údajů MONITOR MF ČR

Graf č. 4 zobrazuje, velikost daňových příjmů v přepočtu na jednoho obyvatele. Z grafu je zřejmé, že daňové příjmy na jednoho obyvatele od roku 2017 rapidně rostly. Od roku 2019 je vidět mírný pokles. V důsledku toho se nedá daňový příjem považovat za stabilní.

NEDAŇOVÉ PŘÍJMY

Nedaňové příjmy ve městě Kostelec nad Orlicí dlouhodobě pravidelně rostou. Tyto příjmy jsou pro město důležitou skupinou příjmů, protože každoročně generují do rozpočtu zisk. Největší daňové příjmy byly zaznamenány za rok 2020, kdy tvořily 14,4 % z celkových příjmů obce.

Z tabulky č. 5 je patrné, že nejdůležitější částí nedaňových příjmů jsou příjmy z pronájmu majetku. Průměrně za všechny čtyři roky sledovaného období tvoří 61,1 % z celkových nedaňových příjmů. Tyto příjmy jsou tvořeny zejména příjmy z pronájmu ostatních nemovitých věcí a jejich částí, příjmy z pronájmu pozemků a příjmy z pronájmu movitých věcí.

Další významnou částí nedaňových příjmů jsou příjmy z vlastní činnosti, kde zcela dominují příjmy z poskytování služeb a výrobků a příjmy z prodeje nekapitálového majetku.

Tabulka 5: Struktura nedaňových příjmů (v tis. Kč.) a meziroční změna (v %)

	2017		2018		2019		2020	
Příjmy z pronájmu majetku	9 673	x	9 787	1,18 %	12 832	31,11 %	17 991	40,20 %
Příjmy z vlastní činnosti	3 385		3 418	0,97 %	3 053	-10,68 %	2 878	-5,73 %
Odvody příspěvkových organizací	0		0		130		0	
Výnosy z finančního majetku	321		321	0,00 %	324	0,93 %	331	2,16 %
Příjmy z prodeje nekapitálového majetku	2 206		2 762	25,20 %	4 275	54,78 %	2 756	-35,53 %
Přijaté sankční platby	942		1 448	53,72 %	1 723	18,99 %	1 602	-7,02 %
Přijaté splátky půjčených prostředků	100		100		0		0	
Nedaňové příjmy celkem	16 627		17 836		22 337		25 558	

Zdroj: Vlastní vypracování na základě údajů MONITOR MF ČR

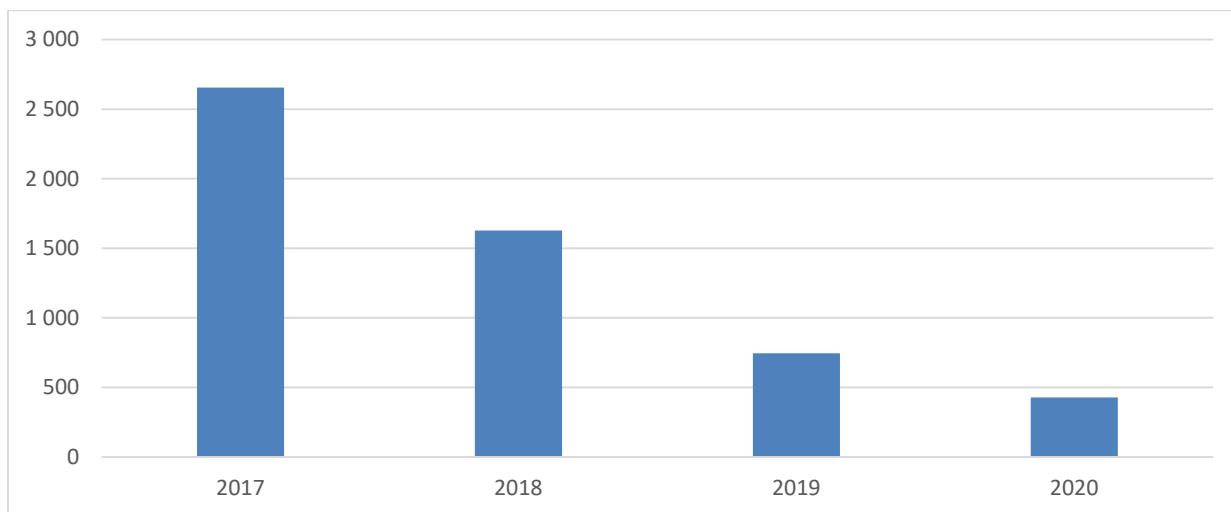
KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY

Kapitálové příjmy ukazují zcela jasně klesající skupinu celkových příjmů. Od roku 2017 tyto příjmy klesly v průměru o 2,2 mil. Kč.

Nejvyšší kapitálové příjmy byly městem vykázány v roce 2017, kdy největší část těchto příjmů tvořily příjmy z prodeje dlouhodobého majetku, a to hlavně za účelem výstavby obecních bytů a rodinných domů.

Naopak nejnižší kapitálové příjmy byly městem vykázány v roce 2020, kdy tvořily pouze 0,2 % z celkových ročních příjmů. Město v tomto roce utřžilo 0,4 mil. Kč z prodeje dlouhodobého majetku.

Graf 5: Kapitálové příjmy v jednotlivých letech (v tis. Kč)

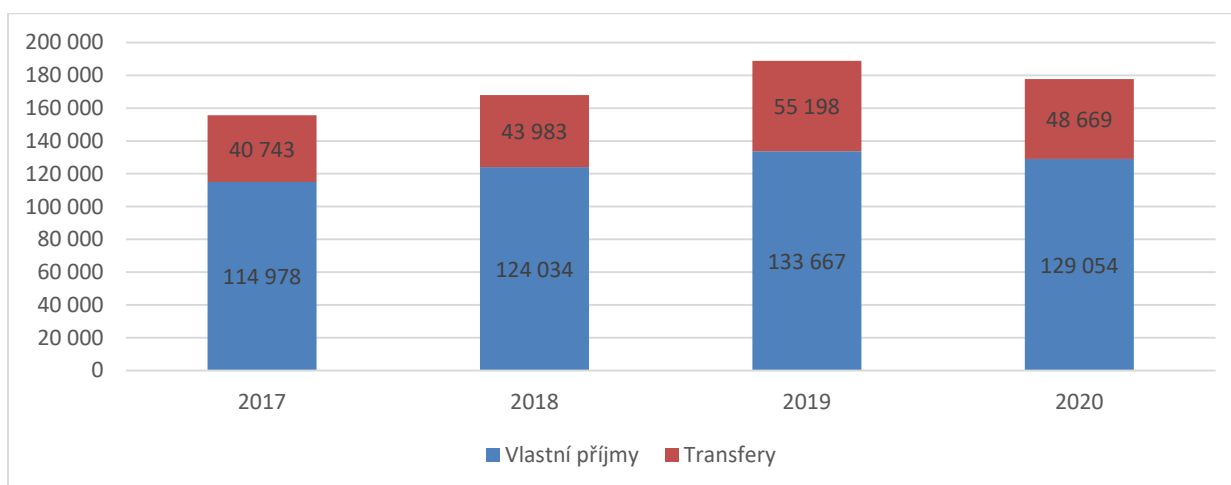
Zdroj: Vlastní vypracování na základě údajů MONITOR MF ČR

VLASTNÍ PŘÍJMY

Vlastní příjmy jsou tvořeny součtem daňových, nedaňových a kapitálových příjmů. Z grafu č. 6 je zřejmé, že město Kostelec nad Orlicí nebylo ani v jednom roce sledovaného období závislé na transferech čili na příjmech zvenčí. Největší podíl vlastních příjmů byl zaznamenán v letech 2017 a 2018, kdy vlastní příjmy tvořili 74 % celkových příjmů obce.

Naopak nejnižší podíl vlastních příjmů na celkové příjmy obce byl v roce 2019, kdy vlastní příjmy tvořily „pouze“ 71 %.

Graf 6: Poměr vlastních příjmů a transferů (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní vypracování na základě údajů MONITOR MF ČR

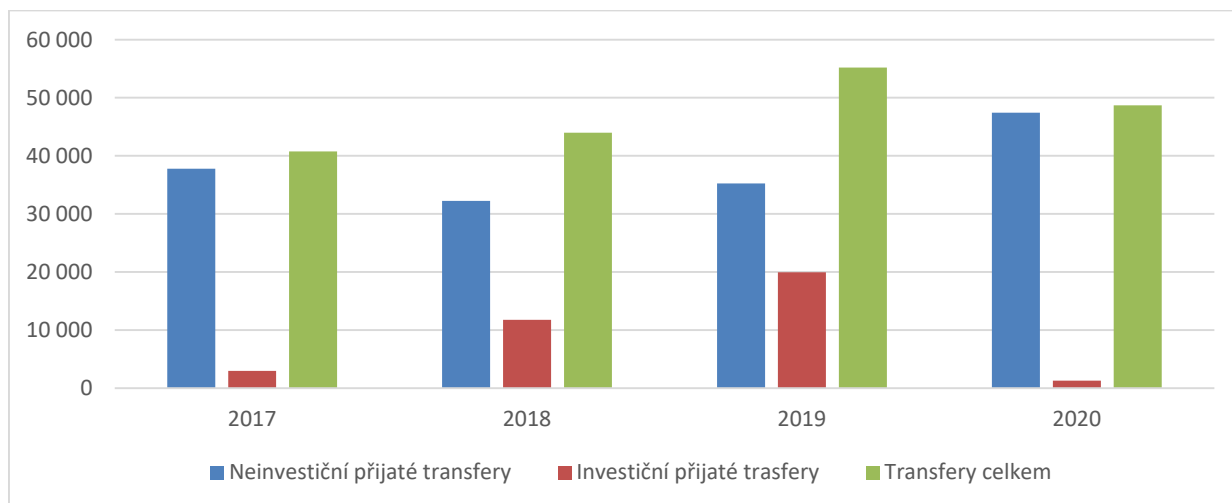
PŘIJATÉ TRANSFERY

Přijaté transfery ve sledovaném období zastupují pouze doplňkovou část celkových příjmů. Na celkových příjmech se podílely z 27 %. V druhé polovině se celkový příjem transferů mírně zvedl. Město díky nim vyrovnává deficit celkového salda.

Co se týká složení transferů, velká část je tvořena neinvestičními transfery. Dá se říci, že se stabilně pohybují mezi 30 a 50 mil. Kč ročně. Z toho lze usoudit, že město Kostelec nad Orlicí udržuje stabilní městskou politiku.

Na straně investičních transferů můžeme sledovat nárůst v letech 2018 a 2019 a následný propad v roce 2020. Je to hlavně z důvodu, že v letech 2018 a 2019 byly do rozpočtu města poskytnuty investiční transfery za účelem rekonstrukce místních komunikací, nového osvětlení a na nákup a opravu již zmiňované budovy původního dětského domova. V roce 2018 ve městě také probíhala rozsáhlá rekonstrukce městského sportovního areálu. Jednalo se zejména o celkovou přestavbu fotbalového hřiště a výstavbu nového hřiště s umělým trávníkem, které je součástí sportovního areálu.

Graf 7: Podíl investiční a neinvestičních transferů na transferech celkových (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní vypracování na základě údajů MONITOR MF ČR

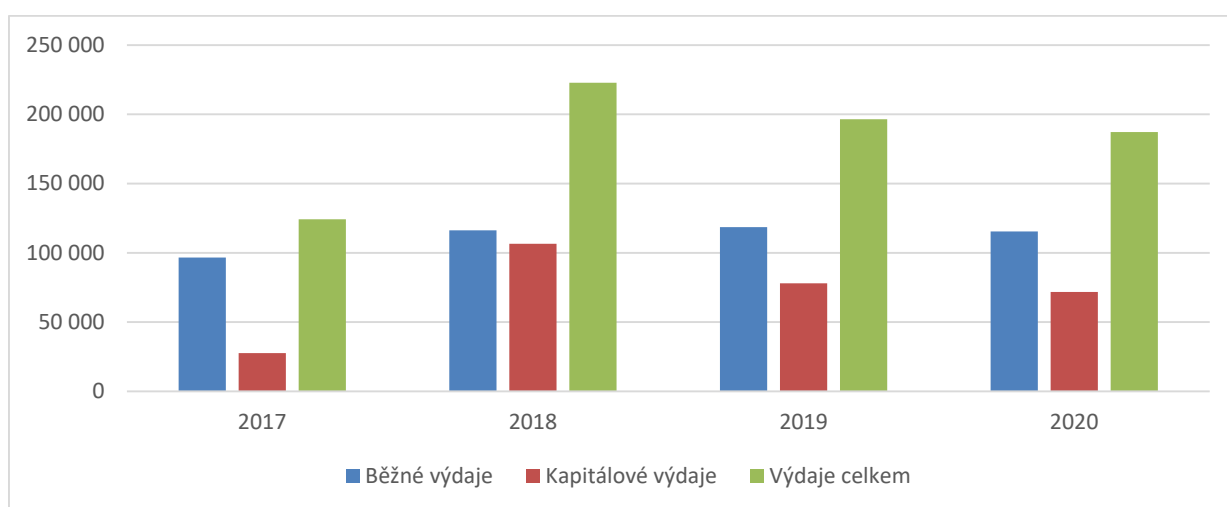
4.2.3 ANALÝZA VÝDAJOVÉ STRANY ROZPOČTU

Výdajová strana rozpočtu je úzce spojena s příjmovou stranou, a to zejména díky přijatým transferům na zlepšení životní úrovně obyvatel města.

Na straně výdajů lze pozorovat za rok 2018 rapidní nárůst o 98,5 mil. Kč a následný propad v roce 2019 o 26,3 mil. Kč.

Graf č. 8 zobrazuje rozložení výdajů na běžné a kapitálové, díky čemuž je možné získat přesnější informace a lépe zhodnotit změny v jejich celkovém vývoji.

Graf 8: Rozložení výdajové strany rozpočtu (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní vypracování na základě údajů MONITOR MF ČR

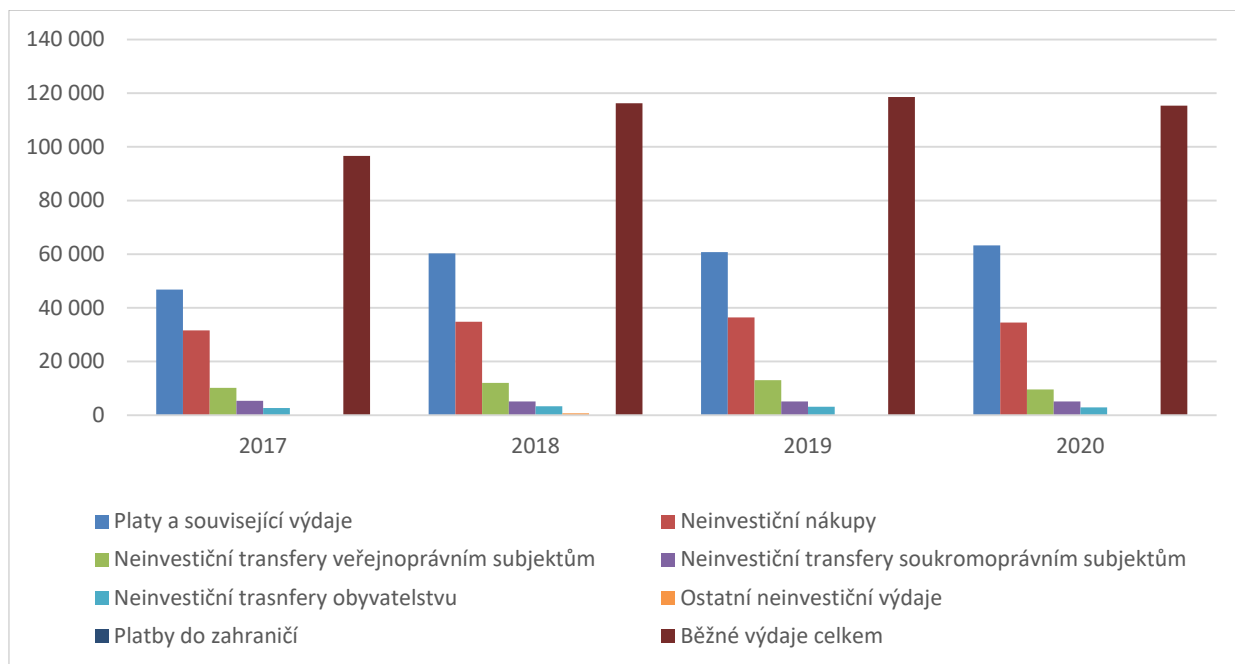
BĚŽNÉ VÝDAJE

Běžné výdaje tvoří větší část celkových výdajů obce. V prvním roce tvořily 77,9 % celkových výdajů, což bylo nejvíce za sledované čtyři roky. Ve zbylých třech letech se běžné výdaje ještě o poměrnou část zvýšily, a to hlavně z důvodů výdajů na platy zaměstnanců.

Z grafu č. 10 je možné dojít k závěru, že město Kostelec nad Orlicí pravidelně vydává část svých peněz za neinvestiční výdaje. Jedná se hlavně o nákup služeb, materiálu a nákup vody, paliv a energie.

Od roku 2018 obec také část peněz využívá na nákup nových strojů ze zahraničí. Ačkoli se jedná o poměrně zanedbatelnou část, je důležité na tyto výdaje brát patřičný ohled.

Graf 9: Složení běžných výdajů (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní vypracování na základě údajů MONITOR MF ČR

KAPITÁLOVÉ VÝDAJE

Kapitálové výdaje ve sledovaném období vykazují menší část celkových výdajů. Největší podíl na výdajích měly v roce 2018 a to v celkové sumě 106,5 mil. Kč. Naopak nejmenší podíl byl v roce 2017 s celkovou sumou 27,5 mil. Kč. Ve všech sledovaných letech jsou tvořeny především nákupem budov, hal a staveb, které město odkupuje hlavně od státu a soukromníků. V roce 2018 proběhl odkup již výše zmiňované budovy dětského domova, což se výrazně projevilo na celkových kapitálových nákladech.

V roce 2017 město Kostelec nad Orlicí uskutečnilo rozsáhlý nákup stavebních pozemků, který byl určen pro výstavbu nových rodinných domů a obytných budov.

Co se týče nákupu nových strojů, nejvíce se město angažovalo v tomto segmentu v roce 2019, kdy celkové výdaje za nákup nových strojů činily 9,9 mil. Kč.

Neopomenutelnou položkou jsou za roky 2017 a 2018 nákupy nových dopravních prostředků. Jedná se hlavně o autobusy městské hromadné dopravy, kterou lidé denně využívají.

Tabulka 6: Detailní popis kapitálových výdajů (v tis. Kč)

	2017	2018	2019	2020
Budovy, haly a stavby	22 337	102 916	66 459	69 398
Dopravní prostředky	2 541	942	0	0
Stroje	742	1218	9 915	989
Kultura	58	0	0	0
Pozemky	1 491	0	0	0
Ostatní nehmotný majetek	305	358	0	0
Výpočetní technika	0	803	747	0
Programové vybavení	0	282	830	0
investiční transfery	0	0	0	1
Kapitálové výdaje celkem	27 474	106 519	77 951	70 388

Zdroj: Vlastní vypracování na základě údajů MONITOR MF ČR

4.3 ZHODNOCENÍ VYBRANÝCH POMĚROVÝCH UKAZATELŮ

4.3.1 ZADLUŽENOST

Město Kostelec nad Orlicí v současné době nevyužívá žádných dlouhodobých či krátkodobých úvěrů. Ani v jednom roce sledovaného období město nevydává své peníze ke splácení dluhu vůči jiným orgánům. Z tabulky č. 7 je možné sledovat vývoj podílů cizích zdrojů k celkovým aktivům pro město Kostelec nad Orlicí. Za všechny roky sledovaného období město nikdy nepřekročilo hranici 5 %, což vypovídá o dobrém hospodaření města. Nejhůře na tom město bylo v roce 2019, kdy poprvé překročilo hranici 4 %. Důvodem bylo zvýšení cizích zdrojů o 12 mil. Kč. Až na toto drobné vychýlení můžeme konstatovat, že město si drží průměrnou hranici zadluženosti okolo 3,5 % ročně.

Tabulka 7: Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %)

	2017	2018	2019	2020
Cizí zdroje	39 198	40 191	52 186	48 081
Aktiva celkem	1 137 282	1 190 664	1 277 853	1 318 616
Zadluženost	3,45 %	3,38 %	4,08 %	3,65 %

Zdroj: Vlastní vypracování na základě dat MONITOR MF ČR

4.3.2 LIKVIDITA

Město Kostelec nad Orlicí vykazuje velmi dobré financování krátkodobých závazků ze svých likvidních prostředků. Ukazatelé běžné a okamžité likvidity vypovídají vysoké hodnoty, které jsou výrazně vyšší, než je akceptovatelné hranice.

BĚŽNÁ LIKVIDITA

Z tabulky č. 8 vyplývá, že město Kostelec nad Orlicí ve všech sledovaných letech disponovalo dostatečným množstvím krátkodobých prostředků tak, aby město dokázalo pokrýt všechny své krátkodobé závazky. Nejlépe si město vedlo v roce 2017, když běžná likvidita bez záloh byla těsně nad hodnotou 6.

V roce 2018 město zaznamenalo výrazný propad oběžných aktiv o 65,624 mil. Kč., ale také i propad krátkodobých závazků o 10 mil. Kč, což napomohlo k celkovému snížení běžné likvidity obce. Hlavním problémem v tomto roce byl pokles krátkodobých pohledávek, který se výrazně na oběžných aktivech projevil.

V roce 2019 vykazoval ukazatel běžné likvidity mírné zlepšení zpět k hranici 4. Toto je hlavně z důvodu nárůstu oběžných aktiv od 14 mil. Kč. Městu po vyrovnání deficitu zbyly volné peněžní prostředky, které byly převedeny na účet. Krátkodobé závazky vzrostly o 1 mil. Kč, což se dá považovat za zanedbatelnou část.

V roce 2020 se oproti minulému roku situace zhoršila. Ukazatel běžné likvidity vykazuje podobné hodnoty jako v roce 2018. Příčinou zhoršení běžné likvidity je opět snížení oběžných aktiv o 14 mil. Kč.

OKAMŽITÁ LIKVIDITA

V tabulce č. 8 je zachycena okamžitá likvidita města Kostelec nad Orlicí. Z celkových výpočtů vyplývá, že ve všech sledovaných letech obec disponuje takovým obnosem krátkodobého finančního majetku, kterým dokázalo pokrýt krátkodobé závazky.

Nejhorší výsledek zaznamenalo město v roce 2020, kdy po uhrazení všech krátkodobých závazků městu zůstal přebytek pouze 9 mil. Kč, který je možný využít na vyrovnání deficitu pro další roky. Hlavním důvodem tohoto „špatného“ výsledku byl pokles krátkodobého finančního majetku o 13 mil. Kč.

Naopak nejlepší výsledek město vykázalo v roce 2017, kdy po zaplacení všech krátkodobých závazků městu zbylo 72 mil. Kč. Tyto peníze potom uložilo na běžný účet a část na účet spořicí.

Tabulka 8: Běžná a okamžitá likvidita (v tis. Kč)

	2017	2018	2019	2020
Oběžná aktiva	132 408	66 784	80 745	66 402
Krátkodobý finanční majetek	101 538	47 868	40 822	27 358
Krátkodobé závazky	29 288	19 857	20 017	18 206
<i>zálohy na transfery</i>	7 823	7 823	159	146
<i>zbylé závazky</i>	21 465	12 034	19 858	18 060
Běžná likvidita	4,52	3,36	4,03	3,65
<i>běžná likvidita bez záloh</i>	<i>6,16</i>	<i>5,55</i>	<i>4,07</i>	<i>3,68</i>
Okamžitá likvidita	3,46	2,41	2,04	1,50
<i>okamžitá likvidita bez záloh</i>	<i>4,73</i>	<i>3,98</i>	<i>2,06</i>	<i>1,52</i>

Zdroj: Vlastní vypracování na základě údajů monitor MF ČR

5 FINANČNÍ ANALÝZA MĚSTA RYCHNOV NAD KNĚŽNOU

Druhou obcí byla zvolena obec Rychnov nad Kněžnou, která leží 12 kilometrů od Kostelce nad Orlicí. Toto město bylo zvoleno hlavně kvůli podobné poloze a rozloze obou měst.

5.1 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA

ROZLOHA A OBYVATELSTVO

Rychnov nad Kněžnou je největším městem v okrese Rychnov nad Kněžnou v Královéhradeckém kraji. Od roku 2002 je Rychnov nad Kněžnou okresním městem a od roku 2003 bylo zvoleno obcí s rozšířenou působností. Protéká zde řeka Kněžná.

Tabulka 9: Počet obyvatel

2017	11 004
2018	11 088
2019	10 998
2020	10 999

Zdroj: Český statistický úřad

DOPRAVA

Městem prochází významná silnice I/14, která vede severovýchodními Čechy. Nově je plánována výstavba nové silnice, jejíž dokončení se předpokládá v roce 2025.

Co se týká železniční dopravy, je ve městě vybudovaná jednokolejná železniční dráha, která spojuje města Častolovice – Rychnov nad Kněžnou – Solnice. Železniční dopravu zajišťuje provozovatel České dráhy.

Nově je ve městě vybudován terminál autobusové dopravy a městské hromadné dopravy, který se nachází vedle železniční stanice. Do roku 2019 se terminál nacházel kousek od centra města. Městskou hromadnou dopravu ve městě zajišťuje provozovatel Audisbus.

ČÁSTI MĚSTA

Město Rychnov nad Kněžnou je složeno stejně jako město Kostelec nad Orlicí z více městských částí. K hlavní části města spadá také Dlouhá Ves, Lipovka, Litohrady, Panská Habrová, Roveň, Jámy a Lokot. Od města se několik let zpátky odpojily další 3 části.

ŠKOLSTVÍ

Jelikož je Rychnov nad Kněžnou větší město než Kostelec nad Orlicí, nachází se zde velký počet mateřských, základních i středních škol. Mezi nejvýznamnější střední školy se řadí Gymnázium Františka Martina Pelcla.

VEDENÍ MĚSTA

Post starosty města Rychnov nad Kněžnou zastává již několik let pan Ing. Jan Skořepa. Úlohu místostarostky ve městě zastává paní Mgr. Jana Drejslová.

KULTURNÍ ŽIVOT

O kulturní život ve městě se stará nespočet společenských akcí. Mezi nejznámější patří Poláčkovo léto, kde se každý rok představují známá divadelní uskupení z celého okresu, kraje a republiky. Dalšími kulturními akcemi v Rychnově nad Kněžnou je například Rychnovská osmička, která představuje osm nejlepších amatérských filmů či Jízdárna Fest, který se koná každý rok a objevují se zde nejslavnější čeští zpěváci či kapely, mezi které se řadí Mirai či skupina Jelen.

PAMĚTIHODNOSTI

Nejvýznamnější pamětihodností je kostel Nejsvětější trojice, ve kterém se nachází zvon Kryštof, který je s hmotností 7 600 kilogramů třetím největším zvonem v Čechách. Mezi další známé pamětihodnosti můžeme řadit raně barokní zámek Rychnov nad Kněžnou, vystavený v 17. století rodem Kolovratů.

5.2 ZHODNOCENÍ VÝVOJE A STRUKTURY PŘÍJMOVÉ A VÝDAJOVÉ STRANY ROZPOČTU

Stejně jako u města Kostelec nad Orlicí bude nejdříve hodnocen celkový vývoj rozpočtů, saldo a následná analýza příjmové a výdajové strany města.

5.2.1 OBECNÁ ANALÝZA VÝVOJE

V tabulce č. 10 jsou rozděleny příjmy a výdaje za všechny roky sledovaného období. Nejlepší hospodářský výsledek město Rychnov nad Kněžnou vykazuje za rok 2017 s celkovým přebytkem 31,9 mil. Kč. Naopak nejhorší výsledek město vykazuje v roce 2018. Zhoršení bylo způsobeno hlavně zvýšením kapitálových výdajů o 73,8 %. Největší podíl na zvýšení kapitálových výdajů má oprava kanalizací v oblasti Lipovka a doplatek za opravu pěší zóny v centru města. Zároveň se město pustilo ke skupování pozemků od státu, na niž v pozdějších letech budou vystavěny panelové domy s městskými byty.

Tabulka 10: Rozdělení příjmů a výdajů za sledované roky (v tis. Kč) a meziroční změna (v %)

	2017		2018		2019		2020	
Daňové příjmy	190 967	x	204 120	6,89 %	211 491	3,61 %	203 446	-3,80 %
Nedaňové příjmy	58 728		58 952	0,38 %	61 937	5,06 %	65 954	6,49 %
Přijaté transfery	39 547		68 789	73,94 %	148 948	116,53 %	79 568	-46,58 %
Kapitálové příjmy	18 685		7 259	-61,15 %	25 905	256,87 %	1 798	-93,06 %
Vlastní příjmy*	268 380		270 331	0,73 %	299 333	10,73 %	271 198	-9,40 %
Běžné příjmy**	284 203		300 434	5,71 %	319 896	6,48 %	322 942	0,95 %
Příjmy celkem	307 927		339 120	10,13 %	448 281	32,19 %	350 766	-21,75 %
Běžné výdaje	210 989		232 016	9,97 %	247 746	6,78 %	245 927	-0,73 %
Kapitálové výdaje	65 025		112 998	73,78 %	180 552	59,78 %	76 630	-57,56 %
Výdaje celkem	276 014		345 014	25,00 %	428 298	24,14 %	322 557	-24,69 %
Saldo rozpočtu	31 913		-5 894		19 983		28 209	

Zdroj: Vlastní vypracování na základě údajů MONITOR MF ČR

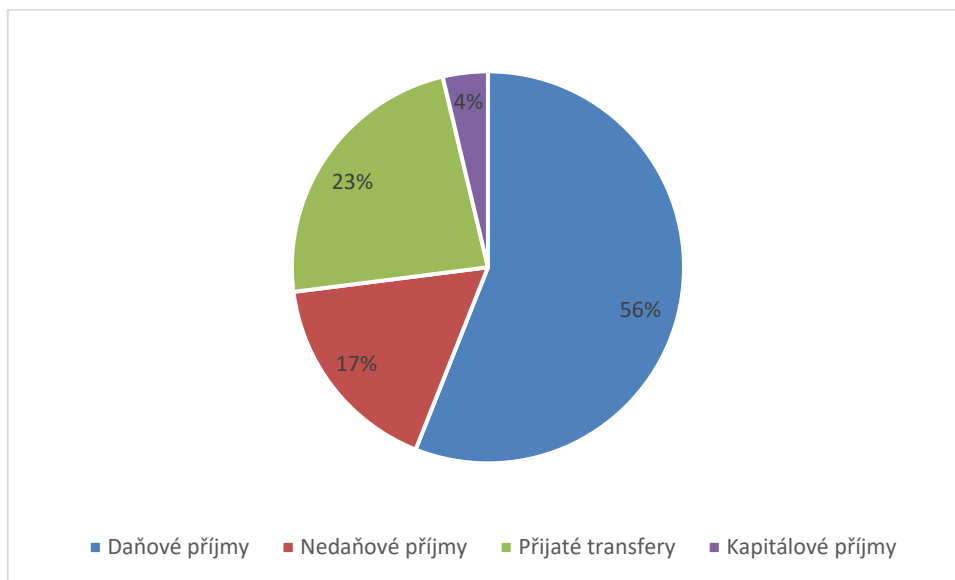
*vlastní příjmy jsou počítány jako součet daňových příjmů, nedaňových příjmů a kapitálových příjmů

**běžné příjmy jsou počítány jako součet daňových příjmů, nedaňových příjmů a neinvestičních transferů

Největší podíl na celkových příjmech za sledované období mají v průměru daňové příjmy se svou hodnotou 56 %. Jedná se tedy o více než polovinu celkových příjmů. Skoro jednu čtvrtinu příjmů zahrnují přijaté transfery od státu, které jsou využívány na zlepšení městské

situace. Nejmenší podíl na celkových příjmech mají příjmy kapitálové, které se na celkové skladbě podílejí pouze ze 4 %.

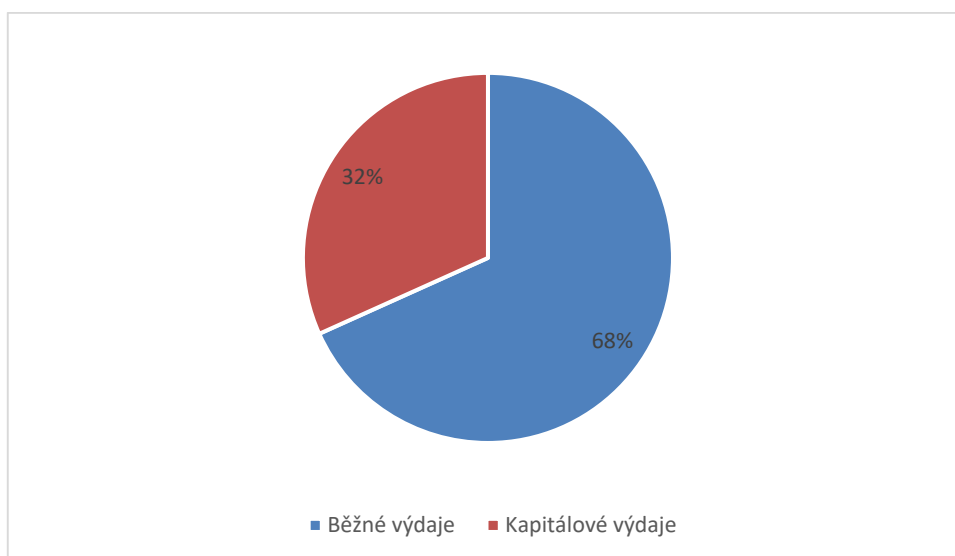
Graf 10: Složení městských příjmů (v %)

Zdroj: Vlastní vypracování na základě údajů MONITOR MF ČR

Z celkových výdajů města Rychnov nad Kněžnou je 68 % zahrnuto do kapitálových výdajů. Tyto výdaje jsou způsobeny hlavně nákupem nemovitostí a jiných zařízení. Zbýlých 32 % vytváří běžné výdaje.

Graf 11: Rozložení celkový výdajů (v %)

Zdroj: Vlastní vypracování na základě údajů MONITOR MF ČR

Na rozdíl od města Kostelec nad Orlicí využívá Rychnov nad Kněžnou peněžní úvěr, který si v předešlých letech kvůli financování obec vzala za účelem financování budoucích investic. Kromě roku 2018 město končí ve značném mínusu. Nejkritičtější byl rok 2017, kdy město ukončilo rok s deficitem 32 mil. Kč. Ke snížení deficitu město využívá rovněž jako Kostelec nad Orlicí státní dotace.

Tabulka 11: Financování města (v tis. Kč)

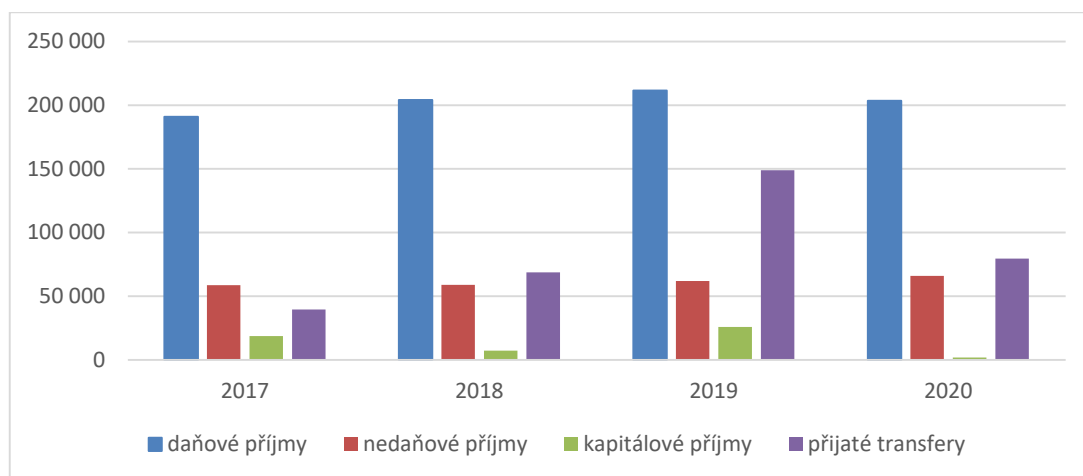
	2017	2018	2019	2020
Operace z peněžních účtů organizace nemající charakter příjmů a výdajů vládního sektoru	- 172	- 230	1 017	- 991
Změna stavu krátkodobých prostředků na peněžních účtech	- 19 015	17 411	-10 551	- 17 662
Uhrazené splátky dlouhodobých přijatých půjčených prostředků	- 12 727	- 10 748	- 10 450	- 9 556
Financování celkem	- 31 914	6 433	- 19 984	- 28 209

Zdroj: Vlastní vypracování na základě údajů MONITOR MF ČR

5.2.2 ANALÝZA PŘÍJMOVÉ STRANY ROZPOČTU

Z obecné analýzy vývoje je možno říci, že největším zdrojem příjmu pro město Rychnov nad Kněžnou jsou daňové příjmy. Tyto příjmy vykazují téměř 90 % z celkových příjmů. V roce 2019 můžeme vidět velký nárůst kapitálových příjmů, tento nárůst bude sledován v následujícím odstavci o přijatých transferech. Největší přítok peněz pro město byl vykázán v roce 2019, kdy příjmy v součtu dělaly 448 mil. Kč. Což bylo o 109 mil. Kč více než minulý rok. Zvýšení bylo zapříčiněno hlavně díky již výše zmiňovaným přijatým transferům. Celkově město Rychnov nad Kněžnou za sledované období vykázalo 1,5 miliardy Kč.

Graf 12: Rozložení příjmové strany rozpočtu

Zdroj: Vlastní vypracování na základě údajů MONITOR MF ČR

DAŇOVÉ PŘÍJMY

Největší část daňových příjmů města Rychnov nad Kněžnou tvoří daně z přidané hodnoty. Poplatky za daň z přidané hodnoty se podílely na celkových daňových příjmech z 36,6 %, což je více než třetina. Jejich největší meziroční změnu můžeme sledovat v roce 2018, kdy tyto příjmy stouply o 19,8 %. V následujících dvou letech je možné pozorovat mírnější stoupavou tendenci.

Druhou nejvíce zastoupenou složkou daňových příjmů jsou příjmy fyzických a právnických osob, které se za celé sledované období podílejí na daňových příjmech z 42,2 %. Největší meziroční růst můžeme vidět rovněž v roce 2018, kdy daně z příjmu FO stouply o 13,8 %. To bylo zapříčiněno hlavně vyšší mírou zaměstnanosti ve městě a celkovým přílivem obyvatelstva do města.

Nedílnou součástí daňových příjmů jsou i místní poplatky. Zde se jedná hlavně o poplatky a odvody v oblasti životního prostředí a o poplatky vybraných činností a služeb, kterými jsou například poplatky z pobytu, poplatky ze psů a poplatky za komunální odpad. V roce je možné sledovat výrazný propad místních poplatků o 39,2 %.

U poplatků z oblasti hazardu sledujeme výrazný meziroční pokles. Od roku 2017 do roku 2020 tyto poplatky celkově klesly o 55,5 %. Je to hlavně z důvodu odstranění hracích automatů z městských hospod a zrušení pobočky Tipsport z městské části. Pokud by byla

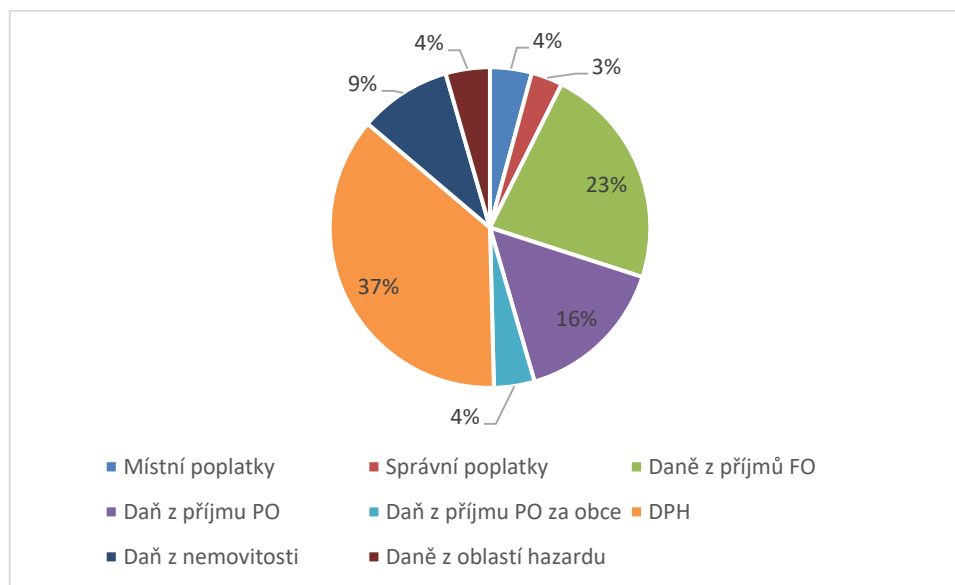
pozornost zaměřena na celkové daňové příjmy, je pozorovatelný jejich růst do roku 2019. Za poslední sledované období příjmy lehce stouply. Pokud bychom se podívali dále do budoucnosti na rok 2021, daňové příjmy opět stouply a vrátily se zpět na hranici z roku 2019.

Tabulka 12: Rozložení daňových příjmů (v tis. Kč) a meziroční změna (v %)

	2017		2018		2019		2020	
Místní poplatky	11 624	x	7 073	-39,15 %	6 957	-1,64 %	8 476	21,83 %
Správní poplatky	7 948		7 223	-9,12 %	6 743	-6,65 %	3 704	-45,07 %
Daně z příjmů FO	39 978		45 488	13,80 %	50 198	10,40 %	47 563	-5,20 %
Daň z příjmu PO	31 255		30 877	-1,21 %	35 114	13,72 %	28 451	-18,98 %
Daň z příjmu PO za obce	6 469		9 110	40,83 %	6 562	-27,97 %	11 025	68,01 %
DPH	63 390		75 940	19,80 %	79 052	4,10 %	78 030	-1,29 %
Daň z nemovitosti	18 362		18 275	-0,47 %	19 425	6,29 %	19 569	0,74 %
Daně z oblastí hazardu	11 941		10 134	-15,13 %	7 440	-26,58 %	6 628	-10,91 %
Daňové příjmy celkem	190 967		204 120		211 491		203 446	

Zdroj: Vlastní vypracování na základě údajů MONITOR MF ČR

Graf 13: Struktura daňových příjmů

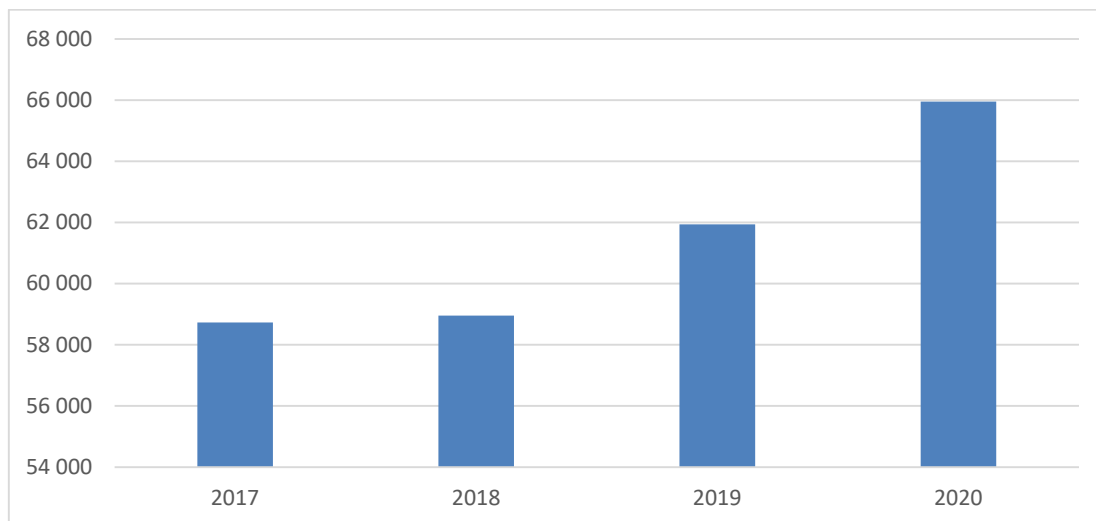
Zdroj: Vlastní vypracování na základě MONITOR MF ČR

NEDAŇOVÉ PŘÍJMY

Nedaňové příjmy jsou nedílnou součástí celkových příjmů města. Z grafu č. 14 je možné sledovat dlouhodobě rostoucí tendenci. Od roku 2017 do roku 2020 se nedaňové příjmy

zvedly o necelých 10 mil. Kč. Ve sledovaném období se podílí na celkových příjmech z 17 %.

Graf 14: Vývoj nedaňových příjmů (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní vypracování na základě MONITOR MF ČR

Nejdůležitějším článkem nedaňových příjmů jsou příjmy z pronájmu majetku města. Za všechna sledovaná období představují 51,5 % z celkových nedaňových příjmů. Tyto příjmy jsou tvořeny hlavně z pronájmu bytů, jež jsou ve vlastnictví města a z pronájmu halových prostorů. Druhým největším článkem jsou příjmy z vlastní činnosti. Jedná se hlavně o příjmy z poskytování služeb a výrobků a ostatní příjmy z vlastní činnosti. V průměru za sledované období tyto příjmy zahrnují 30,72 % z celkových nedaňových příjmů.

Nedílnou součástí daňových příjmů jsou příjmy z prodeje nekapitálového majetku, kde mají největší zastoupení přijaté neinvestiční dary. Celkově tvoří příjmy z prodeje nekapitálového majetku v průměru 9,5 % z celkových nedaňových příjmů.

Tabulka 13: Struktura nedaňových příjmů zas sledované období (v tis. Kč) a meziroční změna (v %)

	2017		2018		2019		2020	
Příjmy z pronájmu majetku	29 384	x	29 944	1,91 %	32 089	7,16 %	34 426	7,28 %
Příjmy z vlastní činnosti	18 936		18 585	-1,85 %	19 046	2,48 %	18 566	-2,52 %
Odvody příspěvkových organizací	1 743		1 765	1,26 %	1 785	1,13 %	1 810	1,40 %
Výnosy z finančního majetku	561		571	1,78 %	780	36,60 %	964	23,59 %
Příjmy z prodeje nekapitálového majetku	4 830		5 651	17,00 %	5 505	-2,58 %	7 469	35,68 %
Přijaté sankční platby	2 873		2 385	-16,99 %	2 732	14,55 %	1 719	-37,08 %
Přijaté splátky půjčených prostředků	400		0		0		0	
Nedaňové příjmy celkem	58 727		58 901		61 937		64 954	

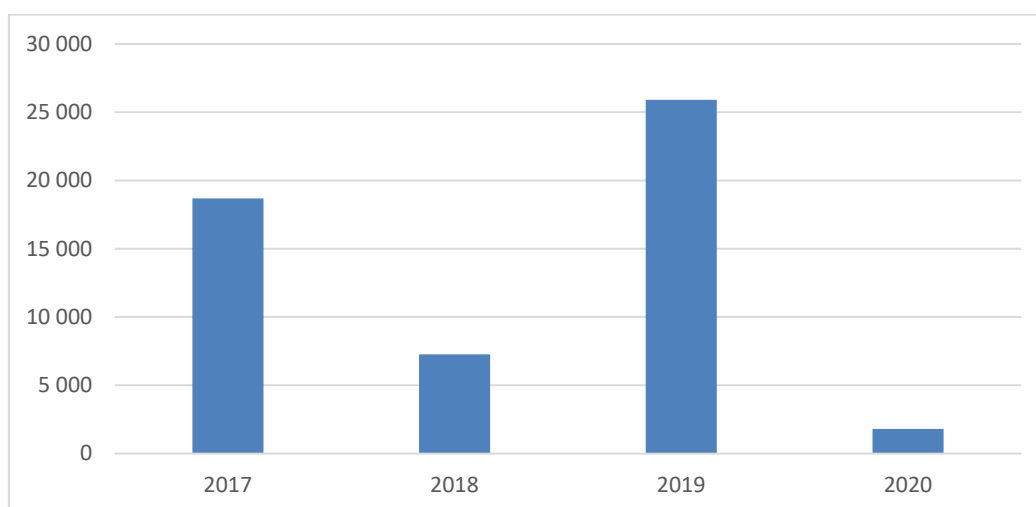
Zdroj: Vlastní vypracování na základě údajů MONITOR MF ČR

KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY

Kapitálové příjmy ve městě Rychnov nad Kněžnou ukazují zcela nestabilní skupinu příjmů. V celém sledovaném období se na příjmové straně rozpočtu podílely v průměru z 3,70 %.

Z grafu č. 15 je zřejmé, že nejvyšší kapitálové příjmy město vykázalo za rok 2019. Bylo to v přepočtu 25,9 mil. Kč, což v konečném součtu dělalo 6 % celkových ročních příjmů. V tomto roce město rozprodávalo své pozemky za účelem výstavby nových rodinných domů v odlehlejší oblasti města. Naopak nejnižší kapitálové výdaje byly vykázány v roce 2020. Jednalo se pouze o 1,8 mil. Kč, což v přepočtu zahrnuje pouze 0,5 % celkových ročních příjmů za rok 2020.

Graf 15: Vývoj kapitálových příjmů za sledované období (v tis. Kč)

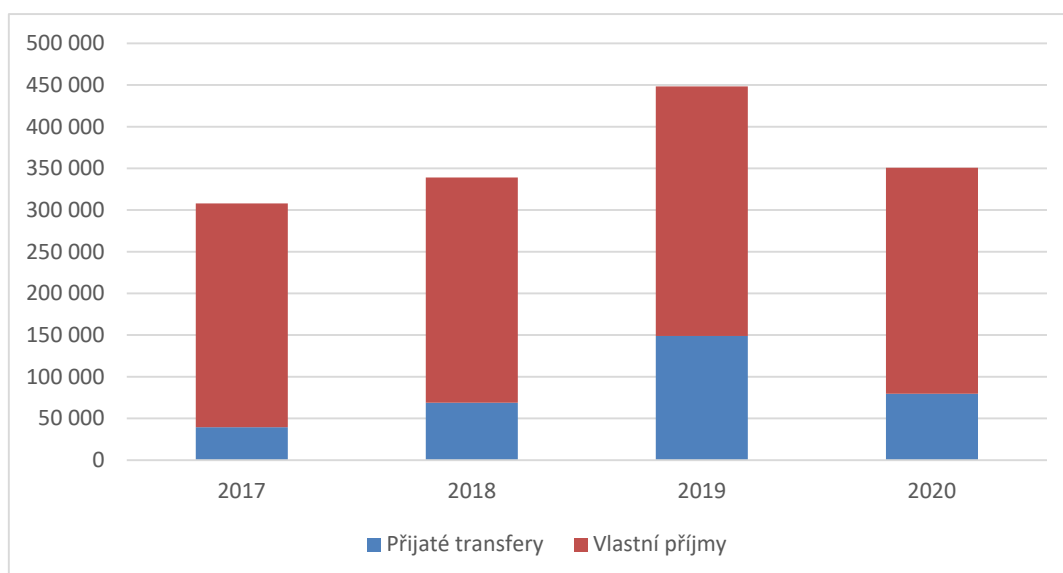
Zdroj: Vlastní vypracování na základě údajů MONITOR MF ČR

VLASTNÍ PŘÍJMY

Z údajů o městských příjmech je zřejmé, že město Rychnov nad Kněžnou v žádném roce sledovaného období nebylo nijak více závislé na pomoci zvenčí, čili na přijatých transferech. Toto lze usoudit i z výpočtu celkového podílu vlastních příjmů na celkových příjmech, které průměrně tvořily 77 %. Dá se tedy říci, že pokud by město zcela vyřadilo přijaté transfery ze své příjmové strany rozpočtu, bylo by i na dále zcela samostatné.

Největší podíl vlastních příjmů na příjmech celkových byl v roce 2019 a to v součtu 66,8 %. Jednalo se o 299 mil. Kč, které město mohlo využít na vyrovnání svých výdajů.

Graf 16: Podíl vlastních příjmů vůči přijatým transferům (v tis. Kč)

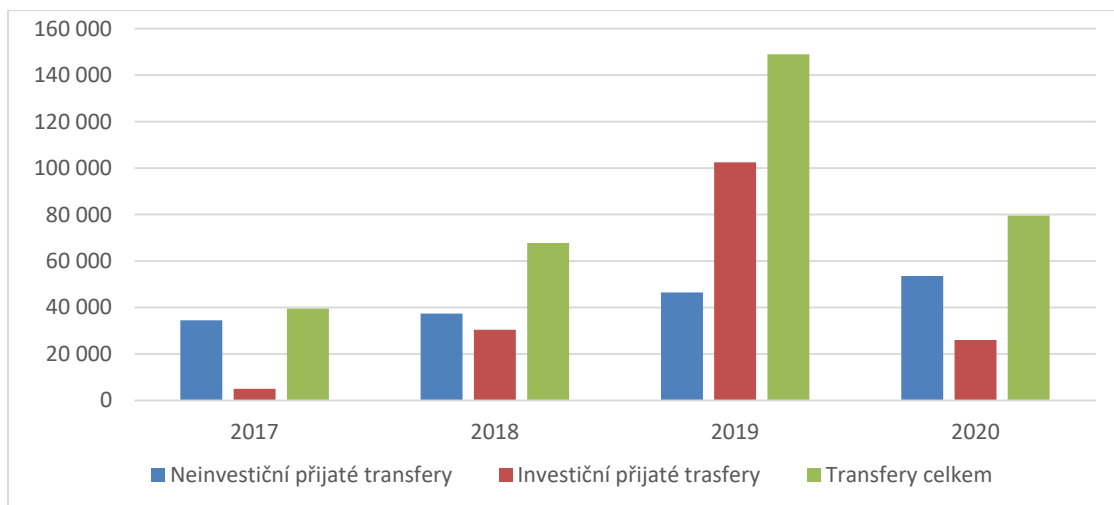

Zdroj: Vlastní vypracování na základě údajů MONITOR MF ČR

PŘIJATÉ TRANSFERY

Přijaté transfery tvořily v roce 2019 značnou část celkových příjmů. Jednalo se celkově o 33 %. Je to hlavně z důvodů příjmu 102,5 mil. Kč ze státního rozpočtu a všeobecné pokladní správy státního rozpočtu. Do roku 2019 větší část celkových přijatých transferů tvořily neinvestiční přijaté transfery. Průměrně se celkové transfery ve sledovaném období podílely na celkových příjmech 23,3 %.

Graf 17: Složení přijatých transferů (v tis. Kč)

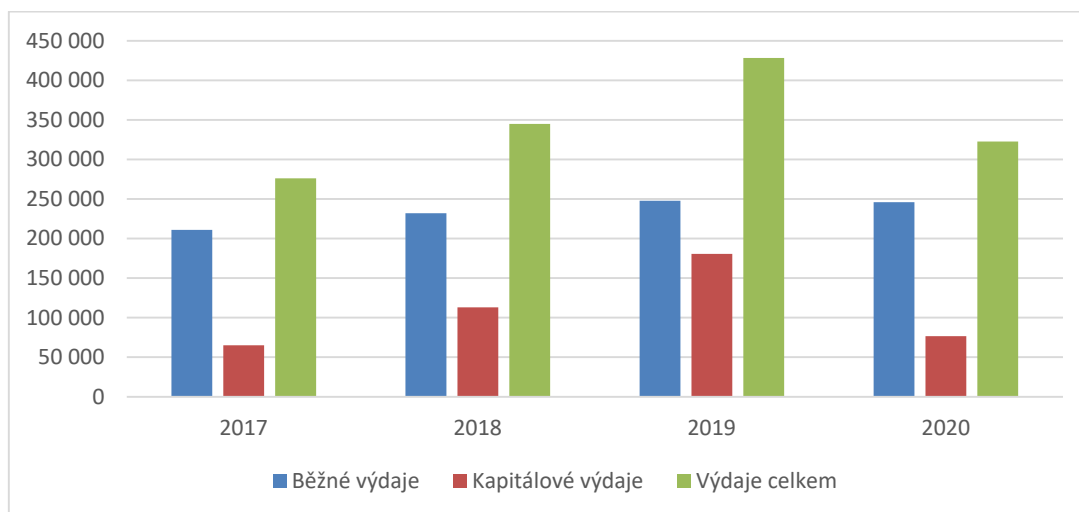

Zdroj: Vlastní vypracování na základě údajů MONITOR MF ČR

5.2.3 ANALÝZA VÝDAJOVÉ STRANY ROZPOČTU

Od roku 2017 do roku 2019 se výdaje města rapidně zvyšovaly. Pokud bychom situaci sledovali podrobněji, z grafu č. 18 je patrné, že se zvyšovaly jak běžné, tak hlavně kapitálové výdaje. Od roku 2017 kapitálové výdaje vzrostly o 63,9 %, zatímco běžné výdaje vzrostly pouze o 17,4 %. V roce 2020 můžeme vidět celkový pokles výdajů až pod úroveň roku 2018.

Graf 18: Rozdělení výdajové strany rozpočtu (v tis. Kč)

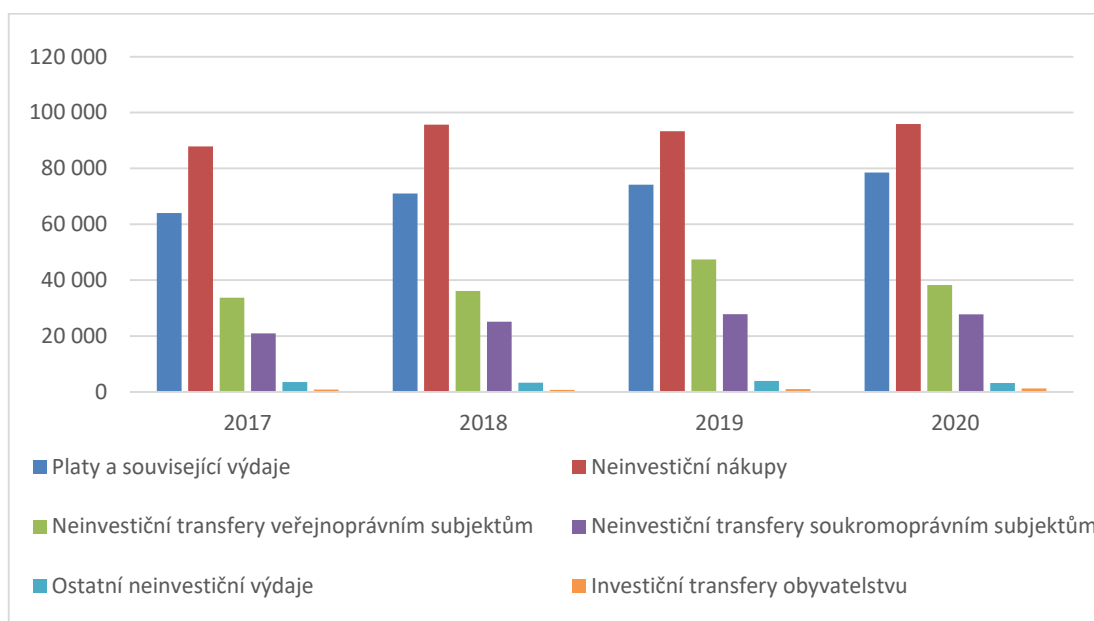
Zdroj: Vlastní vypracování na základě údajů MONITOR MF ČR

BĚŽNÉ VÝDAJE

Běžné výdaje vytvářejí větší část výdajů města. V roce 2017 tvořily 76,4 %, v roce 2018 67,2 %, v roce 2019 57,8 % a v roce 2020 76,2 % z celkových výdajů města. V roce 2019 je oproti ostatním rokům sledovaného období patrný mírný nárůst neinvestičních transferů veřejnoprávním subjektům. Jedná se zde zejména o vyšší výdaje města spojené s příspěvky příspěvkovým organizacím. V tomto roce město Rychnov nad Kněžnou vydalo finanční prostředky na opravu plaveckého bazénu a jeho areálu a na částečnou úpravu základní umělecké školy.

Pokud by se jednalo o neinvestiční nákupy, můžeme v grafu č. 19 sledovat v roce 2018 mírný vzestup. Zde se jednalo v první řadě o vložení peněžního kapitálu do oprav a udržování městských částí.

Graf 19: Rozložení běžných výdajů (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní vypracování na základě údajů MONITOR MF ČR

KAPITÁLOVÉ VÝDAJE

Kapitálové výdaje zahrnují menšinu celkových výdajů. Průměrně se jedná o 31,7 % celkových výdajů za sledované období. Největší kapitálové výdaje byly vykázány v roce 2019, kdy dosahovaly 42,2 % celkových příjmů. Bylo to způsobeno hlavně nákupem budov

a hal k budoucímu využití. Naopak nejnižší kapitálové výdaje byly v roce 2017, kdy tvořily 23,6 % z celkových příjmů.

Ve všech sledovaných letech jednoznačně převyšují výdaje na pořízení budov, hal či staveb nad všemi ostatními výdaji. Z tabulky je patrné, že za rok 2019 právě tyto výdaje vytvářely téměř všechny kapitálové výdaje. Jednalo se přesněji o 96,2 % kapitálových výdajů.

Nedílnou součástí jsou výdaje spojené s nákupem strojů. V roce 2017 a 2018 město Rychnov nad Kněžnou nakoupilo stroje v součtu 13,8 mil. Kč, což je o 65 % více než za zbylé dva roky sledované období.

Město také pravidelně investuje své peníze za všechny sledované roky investovalo 8,3 mil. Kč do nákupu akcií a majetkových podílů. Nejvíce bylo investováno v roce 2020 a to konkrétně 5,4 mil. Kč.

Tabulka 14: Rozdělení kapitálových výdajů (v tis. Kč)

	2017	2018	2019	2020
Budovy, haly a stavby	49 140	91 821	173 674	67 877
Dopravní prostředky	736	76	593	382
Stroje	8 113	5 670	2 805	2 039
Pozemky	4 098	2 060	1 028	258
Ostatní kapitálové výdaje	0	2 185	160	0
Výpočetní technika	175	0	0	0
Programové vybavení	0	60	0	96
Nákup akcií	700	800	1 400	5 400
Investiční transfery	2 062	10 325	892	579
Kapitálové výdaje celkem	65 024	112 997	180 552	76 631

Zdroj: Vlastní vypracování na základě údajů MONITOR MF ČR

5.3 ZHODNOCENÍ VYBRANÝCH POMĚROVÝCH UKAZATELŮ

5.3.1 ZADLUŽENOST

Nejvyšší zadluženost město vykázalo v roce 2017, kdy celkový dluh tvořilo 60 mil. Kč. Od této doby městský dluh klesá v průměru o 6 % každý rok. Pokud vývoj dluhu bude nadále konstantně postupovat, můžeme očekávat úplné splacené dluhu v roce 2028.

Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům se ve městě Rychnov nad Kněžnou v prvních třech letech sledovaného období konstantně zvyšoval. Důvodem bylo zvýšení cizích zdrojů o 124 mil. Kč. To vedlo k zvýšení celkového podílu cizích zdrojů k celkovým aktivům o 3,7 % za dva roky. Od roku 2019 si město drží hranici okolo 8 %, což je v konečném důsledku celkem uspokojivý výsledek.

Tabulka 15: Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %)

	2017	2018	2019	2020
Cizí zdroje	118 143	160 475	242 050	238 844
Aktiva celkem	2 412 463	2 538 312	2 805 765	2 910 015
Zadluženost	4,90 %	6,32 %	8,63 %	8,21 %

Zdroj: Vlastní vypracování na základě údajů MONITOR MF ČR

5.3.2 LIKVIDITA

Město Rychnov nad kněžnou vykazuje střídavé výsledky v oblasti likvidity. Podle dat z tabulky č. 16, že obec je vcelku dobrým hospodářem. Ve všech sledovaných letech běžná i okamžitá likvidita vykazuje průměrné výsledky.

BĚŽNÁ LIKVIDITA

Tabulka č. 15 ukazuje vývoj běžné likvidity města. Z tabulky vyplývá, že město ve všech sledovaných letech disponovalo množstvím krátkodobých prostředků, které pokaždé dokázaly pokrýt krátkodobé závazky, které město má. Nejlépe na tom bylo město v roce 2020, kdy po odečtení záloh na transfery běžná likvidita ukazuje hodnotu 3,58.

Nejhorším rokem byl rok 2018, kdy běžná likvidita klesla o 0,42. Bylo to hlavně z důvodu rapidního zvýšení záloh na transfery. Oproti roku 2017 se zálohy na transfery zvýšily téměř

o 23 mil. Kč. V roce 2018 vzrostla oběžná aktiva o 37 mil. Kč, ale také krátkodobé závazky o 52 mil. Kč.

V druhé polovině sledovaného období město opět ukazuje zlepšení běžné likvidity. Důvodem tohoto zlepšení je zvýšení oběžných aktiv města o 100 mil. Kč.

OKAMŽITÁ LIKVIDITA

V tabulce č. 16 můžeme sledovat vývoj okamžité likvidity města Rychnov nad Kněžnou. Oproti běžné likviditě je zde patrný zcela jiný vývoj. Pouze v roce 2017 byla překročena hranice 1. V ostatních třech letech byla situace mnohem horší. Hlavním problémem oproti prvnímu roku bylo zvýšení krátkodobých závazků o 52 mil. Kč, ale pokles krátkodobého finančního majetku o necelých 18 mil. Kč.

Nejhorší výsledek pro město byl v roce 2018, kdy ze svého krátkodobého finančního majetku dokázalo uhradit pouze 53,7 % svých krátkodobých závazků. Jak bylo již výše zmiňováno, hlavním problémem byl rapidní růst závazků.

V roce 2019 přišlo ale zlepšení městské situace. Stojí zatím hlavně navýšení finančního majetku o 12,9 mil. Kč a pokles záloh na přijaté transfery o 5,1 mil. Kč. Z toho lze usoudit, že se situace ve městě začala mírně zlepšovat a město začalo lépe hospodařit se svým finančním majetkem.

Rok 2020 byl zlomovým rokem. V tomto roce stoupl finanční majetek města o 14,4 mil. Kč a zároveň krátkodobé závazky klesly o 10,4 mil. Kč. Situace se zdá být lepší než v předešlých dvou letech a město se začíná přibližovat hranici okamžité likvidity, kterou vykazovalo v prvním roce sledovaného období.

Tabulka 16: Běžná a okamžitá likvidita (v tis. Kč)

	2017	2018	2019	2020
Oběžná aktiva	103 830	140 438	246 368	276 105
Krátkodobý finanční majetek	69 291	51 837	64 765	79 202
Krátkodobé závazky	44 788	96 615	102 731	95 288
<i>zálohy na transfery</i>	3	22 718	17 603	18 290
<i>zbylé závazky</i>	44 785	73 897	85 128	76 998
Běžná likvidita	2,32	1,45	2,40	2,90
<i>běžná likvidita bez záloh</i>	2,32	1,90	2,89	3,59
Okamžitá likvidita	1,55	0,54	0,63	0,83
<i>okamžitá likvidita bez záloh</i>	1,55	0,70	0,76	1,03

Zdroj: Vlastní vypracování na základě údajů MONITOR MF ČR

6 KOMPARACE VYBRANÝCH MĚST

V závěrečné části bakalářské práce bude zhodnoceno a porovnáno hospodaření města Kostelec nad Orlicí a Rychnova nad Kněžnou. Jelikož jsou města odlišná, jak rozlohou, tak celkovými příjmy, bude příjmová i výdajová strana rozpočtu porovnávána v přepočtu na jednoho obyvatele z důvodu lepší komparace.

6.1 POROVNÁNÍ MAJETKOVÉ STRANY OBCÍ

STRANA AKTIV

Při pohledu na celkové porovnání aktiv za sledovaná léta, zjistíme, že se u obou měst celková aktiva meziročně zvyšují. Kostelec nad Orlicí vykazuje od roku 2017 zvýšení celkových aktiv o 30 560 Kč na jednoho obyvatele. Rychnov nad Kněžnou na tom je o poznání lépe. Vykazuje totiž zvýšení celkových aktiv o 45 340 Kč.

V rámci stálých aktiv je u obou měst největší rozdíl mezi lety 2018 a 2019. V těchto letech totiž obě města nakoupila nové softwarové vybavení pro své potřeby a navýšila svůj dlouhodobý nehmotný majetek. Co se týče dlouhodobého hmotného majetku, je na tom lépe město Kostelec nad Orlicí, které v přepočtu na jednoho obyvatele ukazuje nárůst o 57 Kč. Naproti tomu Rychnov nad Kněžnou má za sledovaná léta nárůst pouhých 27 Kč.

Položka stavby u města Kostelec nad Orlicí zůstává za celé sledované období více méně na stejné úrovni. Její nárůst od roku 2017 je pouhých 803 Kč na obyvatele. Rychnov nad Kněžnou zde vykazuje o více než 3 000 Kč na obyvatele více. Tomuto odpovídá nárůst v letech 2017 a 2018, kdy město začalo nakupovat pozemky do vlastnictví města. Naopak je to u městských staveb. Obě města sice každoročně zvyšují svůj majetek v rámci staveb, ale každé jiným tempem. Zatímco Kostelec nad Orlicí za sledovaná léta navýšil stavby o 31 260 Kč na obyvatele, Rychnov nad Kněžnou vykazuje navýšení o necelé 2 000 Kč méně.

Nejvýraznější rozdíl na straně aktiv je možno sledovat na oběžných aktivech. Zatímco Kostelec nad Orlicí rok od roku svá oběžná aktiva snižuje, Rychnov nad Kněžnou je naopak navyšuje. Toto je ze strany Kostece nad Orlicí způsobeno zejména každoročním snižováním krátkodobého finančního majetku města. Oběžná aktiva se tudíž snížila od roku 2017 o 10 580 Kč na obyvatele.

STRANA PASIV

Z pohledu na stranu pasiv je zřejmé, že pasiva města Kostelec nad Orlicí vytváří z 93 % pouze jejich vlastní kapitál. A zbylých 7 % je tvořen cizími zdroji. Naopak celková pasiva u města Rychnov nad Kněžnou jsou tvořena pouze ze 69 % vlastním kapitálem a zbytek je doplněn cizími zdroji. Toto se projevilo hlavně každoročním nárůstem dlouhodobých i krátkodobých závazků. Výjimkou je pouze rok 2020, kde se částka vynaložená na krátkodobé závazky dostala až pod úroveň z roku 2018. Oproti tomu Kostelec nad Orlicí své krátkodobé závazky rok od roku snižuje. Za celé sledované období je patrný jejich pokles o 1 769 Kč na obyvatele. Co se týče závazků dlouhodobých, tam je to právě naopak. Jejich zvyšování vede k nárůstu cizích zdrojů vůči celkovým pasivům a tím pádem klesá procentuální zastoupení vlastního kapitálu.

Tabulka 17: Komparace rozvahových stran (v tis. Kč)

	Položka	2017	2018	2019	2020	
Kostelec nad Orlicí	Aktiva celkem	183,43	192,41	208,05	213,99	
	Stálá aktiva	162,08	181,62	194,91	203,22	
	Dlouhodobý nehmotný majetek	1,68	1,76	1,97	1,74	
	Pozemky	23,97	24,42	24,61	24,77	
	Stavby	111,51	126,99	134,72	142,77	
	Dlouhodobé půjčky	0	0	0	0	
	Oběžná aktiva	21,36	10,79	13,15	10,78	
	Pasiva celkem	124,45	130,63	142,89	146,66	
	Vlastní kapitál	118,13	124,13	134,39	138,86	
	Cizí zdroje	6,32	6,49	8,50	7,80	
	Dlouhodobé závazky	1,60	3,29	5,24	4,85	
	Krátkodobé závazky	4,72	3,21	3,26	2,95	
	Rychnov nad Kněžnou	Položka	2017	2018	2019	2020
		Aktiva celkem	219,24	228,92	255,12	264,57
Stálá aktiva		209,80	216,26	232,71	239,47	
Dlouhodobý nehmotný majetek		1,02	0,97	0,98	1,05	
Pozemky		21,55	24,94	25,34	25,41	
Stavby		165,60	166,33	177,44	187,98	
Dlouhodobé půjčky		0,30	0,29	0,30	0,39	
Oběžná aktiva		9,44	12,67	22,40	25,10	
Pasiva celkem		154,91	162,30	184,56	190,27	
Vlastní kapitál		144,17	147,83	162,55	168,55	
Cizí zdroje		10,74	14,47	22,01	21,72	
Dlouhodobé závazky		6,67	5,76	12,67	13,05	
Krátkodobé závazky		4,07	8,71	9,34	8,66	

Zdroj: Vlastní vypracování na základě předešlých výsledků

6.2 POROVNÁNÍ PŘÍJMŮ A VÝDAJE

Tabulka č. 18 ilustruje příjmy obou obcí za sledované období v přepočtu na obyvatele. Příjmy obou měst rostly až do roku 2020. Mírný propad příjmů je způsoben hlavně světovou pandemickou situací COVID-19, který do České republiky dorazil na začátku roku 2020. I když jsou města skoro stejně velká, Rychnov nad Kněžnou vykazuje větší příjmy. Zde se jedná o příjmy od lidí, kteří pracují v automobilovém závodě Škoda, v nedalekých Kvasinách.

Průměrný rozdíl mezi městy je 4 860 Kč na obyvatele, což není v konečném důsledku až tak závažné.

Tabulka 18: Příjmové strany obcí (v tis. Kč)

	2017	2018	2019	2020	průměr 2017–2020
Kostelec nad Orlicí	25,17	27,11	30,46	28,93	27,92
Rychnov nad Kněžnou	27,98	30,49	40,76	31,89	32,78

Zdroj: Vlastní vypracování na základě předešlých výsledků

VÝDAJE

Na výdajové straně je možný pozorovat stejný případ, který je již zmiňován u příjmů obcí. Rozdíl v průměrných ročních výdajích za sledované období je 1 520 Kč na obyvatele. Největší pozorovatelná změna je mezi lety 2017 a 2018, kdy Kostelec nad Orlicí vykázal o 15 960 Kč více než Rychnov nad Kněžnou. V porovnání s tabulkou příjmů je zcela jasné, že Kostelec nad Orlicí zakončuje každý kalendářní rok v mínusu, který později dorovnává ze svých naspořených úspor z minulých let. Rychnov nad Kněžnou naopak průměrně končí své kalendářní roky v plusových číslech.

Tabulka 19: Výdajové strany obcí (v tis. Kč)

	2017	2018	2019	2020	průměr 2017–2020
Kostelec nad Orlicí	20,04	36,00	32,00	30,38	29,60
Rychnov nad Kněžnou	25,08	31,12	38,94	29,33	31,12

Zdroj: Vlastní vypracování na základě předešlých výsledků

6.3 KOMPARACE FINANČNÍ ANALÝZY OBCÍ

V komparaci vybraných ukazatelů finanční analýzy bude počítáno s čísly, která nejsou v přepočtu na jednoho obyvatele z důvodu nepřehledně malých částek.

6.3.1 SROVNÁNÍ VYBRANÝCH UKAZATELŮ

ZADLUŽENOST

Co se týče zadluženosti, je na tom o poznání hůře město Rychnov nad Kněžnou, a to hlavně z důvodu dlouhodobých úvěrů od banky. Průměrná zadluženost je 7 %, což je o více než 4 % více než u města Kostelec nad Orlicí. Největší zadluženost mělo město v roce 2019, kdy dosahovala na hranici 9 %. Kostelec nad Orlicí se svou zadlužeností snaží držet pod hranicí 4 %. Což se městu nepovedlo pouze v roce 2019, kdy se vyšplhala těsně nad tuto hranici. Průměrně však dosahuje hranice 3,64 %.

LIKVIDITA

Běžná likvidita byla v rámci bakalářské práce rozdělena na likviditu běžnou a likviditu okamžitou. Oba tyto sledované ukazatele vykazují lepší hodnoty u města Kostelec nad Orlicí, a to o nemalou část. Dá se říci, že Rychnov nad Kněžnou neukazuje tak přesvědčivou schopnost v přeměně svých aktiv na peněžní prostředky a tím pádem zaujímá roli horšího hospodáře. Nejhorší běžnou likviditu mělo v roce 2018, kdy se likvidita nedostala ani nad hranici 2.

Tabulka 20: Ukazatele zadluženosti (v %) a likvidity (v tis. Kč)

	Ukazatel	2017	2018	2019	2020	průměr 2017–2020
Kostelec nad Orlicí	Zadluženost (v %)	3,45	3,38	4,08	3,65	3,64
	Běžná likvidita	4,52	3,36	4,03	3,65	3,89
	Okamžitá likvidita	3,46	2,41	2,04	1,50	2,35
Rychnov nad Kněžnou	Zadluženost (v %)	4,90	6,32	8,63	8,21	7,02
	Běžná likvidita	2,32	1,90	2,89	3,59	2,68
	Okamžitá likvidita	1,55	0,54	0,63	0,83	0,89

Zdroj: Vlastní vypracování na základě předešlých výsledků

SHRNUTÍ A DOPORUČENÍ

SHRNUTÍ

Cílem bakalářské práce bylo zhodnocení hospodářské situace města Kostelec nad Orlicí a Rychnov nad Kněžnou za sledované období 2017-2020. Aby bylo možné zhodnotit finanční situaci, byly zvoleny ukazatele z oblasti rozpočtového hospodaření, kterými jsou zadluženost a likvidita.

V metodologicko-teoretické části byla stanovena teoretická východiska, díky kterým bylo možno vytvořit patřičný podklad pro definování vhodných ukazatelů finanční analýzy. Následně byly zjištěné ukazatele použity v praktické části na města Kostelec nad Orlicí a Rychnov nad Kněžnou. Časový horizont hodnocení byl stanoven na období let 2017 až 2020.

V prvních dvou letech sledovaného období byly vyzorovány rozdíly v obecních rozpočtech. I když se celkové příjmy obou obcí meziročně zvýšily, jejich struktura byla odlišná. U obou měst tvoří největší část obecních příjmů daňové příjmy, které se meziročně zvyšovaly. Největší pozorovatelný rozdíl je na straně přijatých transferů, kde Rychnov nad Kněžnou vykázal navýšení o 74 %, kdežto Kostelec nad Orlicí pouze 8 %. Kapitálové příjmy meziročně klesly u města Rychnov nad Kněžnou a to o 61 %. Kostelec nad Orlicí rovněž vykazuje pokles kapitálových příjmů, ale pouze o 39 %. Na vývoji výdajových stran měst je patrný větší rozdíl než u příjmové strany. Zatímco se u Rychnova nad Kněžnou zvýšily celkové výdaje pouze o 25 %, Kostelec nad Orlicí zaznamenal jejich nárůst o necelých 80 %. Toto bylo způsobeno zejména nárůstem kapitálových výdajů o 286 %. Nejvýznamnější roli zde hrál odkup bývalého dětského domova od státu, který vyšel město celkově na 12,6 mil. Kč a celkovou rekonstrukcí městského sportovního areálu. Rovněž města využila velkou část svých finančních prostředků pro svůj vlastní rozvoj. Tato skutečnost se projevila hlavně na celkovém schodku jejich hospodaření. Díky zvýšenému schodku u města Kostelec nad Orlicí začala klesat oběžná aktiva a zvyšovat se dlouhodobé závazky, a to mělo negativní dopad na likviditu, která se každoročně snižovala. Naopak město Rychnov nad Kněžnou svá oběžná aktiva zvyšovala, ale s tím se i rapidně zvyšovaly dlouhodobé závazky, což vedlo stejně jako u města Kostelec nad Orlicí ke snižování likvidity. Pokud by byla pozornost zaměřena na zadluženost měst, bylo by zjištěno, že město Kostelec nad Orlicí svou

zadluženost udržovalo na stejné úrovni a snažilo se ji postupně snižovat. Naopak u Rychnova nad Kněžnou zadluženost rostla. Toto bylo způsobeno zvyšováním podílu cizích zdrojů k celkovým aktivům.

V dalších dvou letech sledovaného období byl zjištěn výraznější rozdíl v příjmových stranách obou obcí. Zatímco celkové příjmy u města Kostelec nad Orlicí v roce 2019 vzrostly pouze o 12 % oproti roku 2018, město Rychnov nad Kněžnou své příjmy meziročně navýšilo o 32 %. Tento rozdíl vznikl hlavně kvůli rozdílu v kapitálových příjmech. Mezitím, co u města Kostelec nad Orlicí kapitálové příjmy klesly o 54 %, Rychnov nad Kněžnou ukazuje rapidní navýšení těchto příjmů o 257 %. To bylo způsobeno prodejem stavebních pozemků za účelem výstavby nových rodinných domů. Po vypracování analýzy příjmových stran obcí v tomto roce byl zjištěn propad celkových výdajů u města Kostelec nad Orlicí o 12 %. Tento propad byl zapříčiněn snížením kapitálových výdajů o 27 %. Naopak město Rychnov nad Kněžnou vykazuje zvýšení obecních výdajů o 24 %. Jejich nárůst byl způsoben zvýšením kapitálových výdajů o 60 %. Zvýšení bylo úzce spojeno s nákupem nových nemovitostí pro potřeby města. V roce 2020 byly na příjmových stranách obou měst pozorovatelné propady příjmů. To bylo zapříčiněno dopadem celosvětové pandemie COVID-19 na celosvětovou ekonomiku, která se samozřejmě projevila i na hospodaření obcí. Obě města dále zvyšovala svá stálá aktiva. Jednalo se hlavně o zvyšování počtu městských staveb, které zde hraje výraznou roli. Co se týká zadluženosti, město Kostelec nad Orlicí svou zadluženost na konci roku 2020 snížilo skoro na původní úroveň z roku 2017. Naopak Rychnov nad Kněžnou svou zadluženost ještě navýšilo o více než 100 % oproti prvnímu sledovanému roku. V rámci běžné i okamžité likvidity je na tom lépe Kostelec nad Orlicí, které vykazuje velmi slušné výsledky.

DOPORUČENÍ

Z výsledků plynoucích z výpočtů v bakalářské práci byla sestavena řada doporučení, která by měla městům pomoci s jejich finanční situací v následujících letech.

Jelikož město Kostelec nad Orlicí nesplácí žádné úvěry, tak své přebytkové peníze využívá pouze na vyrovnání schodku z minulých let. Přebytečné peníze by město nemělo nechávat na běžném účtu, ale mělo by je spíše uložit buďto na spořicí městský účet, kde by mělo alespoň nějaké zhodnocení svých financí či v lepším případě začít investovat. Celkově by své finance mělo město více diverzifikovat. Část svých úspor vložit do více nemovitostí s vidinou budoucího zisku, část peněz uložit na spořicí účet jakožto finance, které by sloužily pouze na účely spojené s nezbytnými náklady a poslední část zbylých peněz vložit do investic. Nejlepší způsob dnešní doby je investování do podílových fondů, kterých je nespočetné množství. Díky tomu by město chránilo své peníze vůči rostoucí inflaci a jejich vlastní peníze by jim dále generovaly další zisk. Po několika letech by město disponovalo pouze svým vlastním majetkem a mohlo by tak celkově snížit zadluženost až o několik procent. Stalo by se tak více soběstačné.

Rychnov nad Kněžnou už své peníze investuje, avšak ještě splácí svůj dlouhodobý úvěr od banky. Jejich hlavním cílem by mělo být splacení úvěru v co nejkratším horizontu, a to hlavně z důvodu zbytečného přeplacení způsobeného poplatky. Po zaplacení úvěru městu zbude značný obnos volných financí, který se bude ročně pohybovat okolo 30 mil. Kč. Tyto peníze by rovněž jako město Kostelec nad Orlicí mělo dále diverzifikovat a nenechávat je pouze na běžném účtu, kde ztrácí hodnotu. Mělo by se také do budoucna zaměřit na svou zadluženost a snažit se ji konstantně držet pod úrovní 5 %. Pomocí toho by se zvedla likvidita města a nebylo by potřeba dalších dlouhodobých úvěrů, které by pro město znamenaly vyšší zadluženost.

ZÁVĚR

V této bakalářské práci bylo řešeno téma finanční analýzy obce jakožto celku. Cílem bylo zhodnocení a srovnání finančního hospodaření obce Kostelec nad Orlicí a Rychnova nad Kněžnou v letech 2017-2020 a formulace hospodaření pro obě sledované obce.

Na straně rozpočtů obcí byly nalezeny rozdíly, které se týkaly jak příjmových, tak i výdajových stran. Nyní lze konstatovat, že u obou měst hrají největší roli daňové příjmy, které tvoří největší podíly na městských příjmech. Města v průběhu sledovaného období investovala značný obnos svých finančních prostředků do rozsáhlých oprav a vylepšení městských částí, která by měla do budoucna zvýšit celkový městský blahobyt.

V rámci celkového zhodnocení sledovaných let nebyly nalezeny v řízení měst žádné závažné nedostatky. Analýzy rozpočtového hospodaření naopak ukázaly, že obě města jsou schopna efektivně a vcelku bez problémů plánovat své rozpočty. Analýza likvidity sice ukázala výrazný rozdíl mezi těmito obcemi, avšak obě se zvládnou držet nad doporučenou hranicí. Analýza zadluženosti vykázala jasně lepší výsledek pro město Kostelec nad Orlicí, který dominuje v obou poměrových ukazatelích.

Po kompletní komparaci výsledků obou měst byla sestavena doporučení, která by měla vést k lepšímu a zároveň efektivnějšímu nakládání s městskými finančními prostředky. Celkově je možno říci, že hospodaření obou měst je pozitivní a města by měla i nadále pokračovat v jejich již zaběhnutém hospodářském plánu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Odborná literatura:

- [1] BOHÁČ, Radim: *Daňové příjmy veřejných rozpočtů v České republice*. 1.vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2013, 329 s. ISBN: 978-80-7478-045-5
- [2] JÁČOVÁ, Helena. *Podnik jako součást ekonomického systému a vybrané aspekty jeho řízení*. 1.vydání. V Liberci: Technická univerzita v Liberci, 2010. 165 s. ISBN: 978-80-7372-684-3
- [3] KÁŇA, Pavel: *Finance veřejné správy*.
- [4] KISLINGEROVÁ, Eva. HNILICA, Jiří: *Finanční analýza krok za krokem*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck. 2005. 137 s. ISBN: 80-7179-321-3
- [5] KNÁPKOVÁ, Adriana. PAVELKOVÁ, Drahomíra: *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 1 vydání. Praha: Grada Publishing. 2010. 205 s. ISBN: 978-80-247-3349-4
- [6] KRAFTOVÁ, Ivana: *Finanční analýza municipální firmy*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck. 2002. 206 s. ISBN: 80-7179-778-2
- [7] MARKOVÁ, Hana: *Finance obcí, měst a krajů*. 1. vydání. Praha: ORAC. 2000. 190 s. ISBN: 80-86199-23-1
- [8] PEKOVÁ, Jitka: *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN: 978-80-7357-614-1
- [9] PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe*. 1.vydání. Praha: Grada, 2007. 280 s. ISBN: 978-80-247-2097-5
- [10] RŮČKOVÁ, Petra: *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 3. rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing. 2010. 156 s. ISBN: 978-80-247-3308-1
- [11] SEDLÁČEK, Jaroslav: *Finanční analýza podniku*. 1. vydání. Brno: Computer Press. 2007. 154 s. ISBN: 978-80-251-1830-6

Internetové zdroje:

- [12] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Databáze demografických údajů za obce ČR [online]*. Zveřejněno 30. 04. 2021 [cit. 2022-04-03] Dostupné z <<https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>>
- [13] Databáze MONITOR MINISTERSTVA FINANČNÍ ČESKÉ REPUBLIKY. Dostupné z: <<https://monitor.statnipokladna.cz/>>

- [14] Databáze MONITOR MINISTERSTVA FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. Dostupné z: <<https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00274968/prehled?rad=t&obdobi=2202>>
- [15] Databáze MONITOR MINISTERSTVA FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. Dostupné z: <<https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00275336/prehled?rad=t&obdobi=2202>>
- [16] ORGANIZACE OBECNÍHO ŘÍZENÍ. *Portál na podporu obcí ČR* [online]. [cit. 2021-9-14]. Dostupné z: <https://www.rozvojobci.cz/news/samosprava/>
- [17] ROZPOČET MĚSTA KOSTELEČ NAD ORLICÍ. Dostupné z: <<https://www.kostelecno.cz/rozpocet-mesta-navrh-a-schvaleny/ds-1230>>
- [18] ROZPOČET MĚSTA RYCHNOV NAD KNĚŽNOU. Dostupné z: <<https://www.rychnov-city.cz/rozpocet-mesta/ds-56>>
- [19] ROZVOJ OBCÍ. *Veřejný sektor, veřejné statky a služby*. [online]. [cit. 2021-06-24]. Dostupný z: <<https://www.rozvojobci.cz/news/verejny-sektor-verejne-statky-a-sluzby/>>
- [20] SAMOSPRÁVA. *Portál na podporu rozvoje obcí ČR* [online]. [cit. 2021-9-14]. Dostupné z: <<https://www.rozvojobci.cz/news/samosprava/>>

Právní předpisy:

- [21] Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v aktuálním znění
- [22] Zákon č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Počet obyvatel.....	21
Tabulka 2: Analýza příjmů a výdajů (v tis. Kč) a meziroční změna (v %)	23
Tabulka 3: Financování v jednotlivých letech (v tis. Kč).....	25
Tabulka 4: Struktura daňových příjmů (v tis. Kč) a meziroční změna (v %).....	27
Tabulka 5: Struktura nedaňových příjmů (v tis. Kč.) a meziroční změna (v %).....	28
Tabulka 6: Detailní popis kapitálových výdajů (v tis. Kč)	33
Tabulka 7: Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %)	33
Tabulka 8: Běžná a okamžitá likvidita (v tis. Kč)	35
Tabulka 9: Počet obyvatel.....	36
Tabulka 10: Rozdělení příjmů a výdajů za sledované roky (v tis. Kč) a meziroční změna (v %)	38
Tabulka 11: Financování města (v tis. Kč).....	40
Tabulka 12: Rozložení daňových příjmů (v tis. Kč) a meziroční změna (v %).....	42
Tabulka 13: Struktura nedaňových příjmů zas sledované období (v tis. Kč) a meziroční změna (v %)	44
Tabulka 14: Rozdělení kapitálových výdajů (v tis. Kč)	48
Tabulka 15: Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %)	49
Tabulka 16: Běžná a okamžitá likvidita (v tis. Kč)	51
Tabulka 17: Komparace rozvahových stran (v tis. Kč)	54
Tabulka 18: Příjmové strany obcí (v tis. Kč)	55
Tabulka 19: Výdajové strany obcí (v tis. Kč).....	55
Tabulka 20: Ukazatele zadluženosti (v %) a likvidity (v tis. Kč)	56

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Rozložení příjmů města (v %) ve sledovaných letech 2017-2020	24
Graf 2: Rozložení výdajů města (v %)	24
Graf 3: Vývoj dílčích příjmů v jednotlivých letech (v tis. Kč)	26
Graf 4: Struktura daňových příjmů za sledované období (v %)	27
Graf 5: Kapitálové příjmy v jednotlivých letech (v tis. Kč).....	29
Graf 6: Poměr vlastních příjmů a transferů (v tis. Kč)	29
Graf 7: Podíl investiční a neinvestičních transferů na transferech celkových (v tis. Kč)	30
Graf 8: Rozložení výdajové strany rozpočtu (v tis. Kč).....	31
Graf 9: Složení běžných výdajů (v tis. Kč)	32
Graf 10: Složení městských příjmů (v %).....	39
Graf 11: Rozložení celkový výdajů (v %).....	39
Graf 12: Rozložení příjmové strany rozpočtu	41
Graf 13: Struktura daňových příjmů	42
Graf 14: Vývoj nedaňových příjmů (v tis. Kč)	43
Graf 15: Vývoj kapitálových příjmů za sledované období (v tis. Kč).....	44
Graf 16: Podíl vlastních příjmů vůči přijatým transferům (v tis. Kč)	45
Graf 17: Složení přijatých transferů (v tis. Kč)	46
Graf 18: Rozdělení výdajové strany rozpočtu (v tis. Kč).....	46
Graf 19: Rozložení běžných výdajů (v tis. Kč).....	47

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha 1:** Kostelec nad Orlicí rozvaha za rok 2017
- Příloha 2:** Kostelec nad Orlicí rozvaha za rok 2018
- Příloha 3:** Kostelec nad Orlicí rozvaha za rok 2019
- Příloha 4:** Kostelec nad Orlicí rozvaha za rok 2020
- Příloha 5:** Kostelec nad Orlicí výkaz zisku a ztrát za rok 2017
- Příloha 6:** Kostelec nad Orlicí výkaz zisku a ztrát za rok 2018
- Příloha 7:** Kostelec nad Orlicí výkaz zisku a ztrát za rok 2019
- Příloha 8:** Kostelec nad Orlicí výkaz zisku a ztrát za rok 2020
- Příloha 9:** Rychnov nad Kněžnou rozvaha za rok 2017
- Příloha 10:** Rychnov nad Kněžnou rozvaha za rok 2018
- Příloha 11:** Rychnov nad Kněžnou rozvaha za rok 2019
- Příloha 12:** Rychnov nad Kněžnou rozvaha za rok 2020
- Příloha 13:** Rychnov nad Kněžnou výkaz zisku a ztrát za rok 2017
- Příloha 14:** Rychnov nad Kněžnou výkaz zisku a ztrát za rok 2018
- Příloha 15:** Rychnov nad Kněžnou výkaz zisku a ztrát za rok 2019
- Příloha 16:** Rychnov nad Kněžnou výkaz zisku a ztrát za rok 2020

Zadání bakalářské práce

Autor: Adam Forche
Studium: I1900391
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Finanční management
Název bakalářské práce: Analýza finančního hospodaření vybrané obce/obcí
Název bakalářské práce AJ: Analysis of the financial management of the municipalities

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Cílem práce je zhodnocení finančního hospodaření obcí Kostelec nad Orlicí a Rychnov nad Kněžnou, vzájemná komparace a formulace návrhů na zlepšení. Dílčím cílem je rovněž zhodnocení socio-ekonomického vývoje obou obcí, rozbor příjmové a výdajové strany rozpočtu, rozbor aktiv a pasiv, konstrukce vhodných ukazatelů finanční analýzy a následné zhodnocení situace

1. Úvod
2. Cíl práce
3. Metodika
4. Literární rešerše
  - 4.1 Teoretická východiska práce
  - 4.2 Finanční hospodaření obcí
  - 4.3 Finanční analýza obcí
  - 4.4 Monitoring hospodaření
5. Praktická část
  - 5.1 Charakteristika vybraných obcí
  - 5.2 Zhodnocení příjmové a výdajové strany rozpočtů
  - 5.3 Zhodnocení vývoje aktiv a pasiv
  - 5.4 Finanční analýza obcí
6. Shrnutí výsledků a formulace doporučení
7. Závěr

KÁŇA, P. Základy veřejné správy. Ostrava: Montanex, 2004. ISBN 80-7225-139-2

KRAFTOVÁ, Ivana. Finanční analýza municipální firmy. 1.vydání. Praha: C.H.Beck, 2002. 206 s. ISBN: 80-7179-778-2

RŮČKOVÁ, Petra. Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. 4.aktualizované vydání. Praha: Grada, 2011. 143 s. ISBN: 978-80-247-3916-8

SEDLÁČEK, Jaroslav. Finanční analýza podniku. 2. aktualizované vydání. Brno: Computer Press, 2011. 152 s. ISBN: 978-80-251-3386-6

TETŘEVOVÁ, Liběna a kol. Veřejný a podnikatelský sektor. 1.vydání. Praha: Professional Publishing, 2009. 190 s. ISBN: 978-80-86946-90-0

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe. 1.vydání. Praha: Grada, 2007. 280 s. ISBN: 978-80-247-2097-5

OPLUŠTILOVÁ, Irena. Finanční zdraví obcí a jeho regionální diferenciaci. [Disertační práce] Brno: Masarykova univerzita, 2012. 168 s

PEKOVÁ, Jitka. Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 587 s. ISBN: 978-80-7357-614-1

Garantující pracoviště: Katedra ekonomie,
Fakulta informatiky a managementu

Vedoucí práce: Ing. Gabriela Trnková, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 2.8.2021